

BEŞİNCİ ÇAĞIRIŞ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MİLLİ MƏCLİSİNİN
XII SESSİYASI İCLASININ

PROTOKOLU № 96

Milli Məclisin iclas salonu.
17 may 2019-cu il.

İclasa Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin
*Sədri **O.Əsədov** sədrlik etmişdir.*

İclasda Milli Məclisin 105 deputatı iştirak etmişdir.

Qeydiyyat	(saat 12.01 dəq.)
İştirak edir	98
Yətərsay	83

İclasa dəvət olunmuşdur:

Namiq Tağıyev, Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun baş direktoru.

İclasın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər daxil idi:

1. Standartlaşdırma haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).
2. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).
3. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublika-

sının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

4. “Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

5. “Yeyinti məhsulları haqqında” və “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

6. “Toxumçuluq haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Torpaq icarəsi haqqında” və “Qeyri-dövlət (özəl) mühafizə fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

7. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

8. “Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

9. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

10. “Hesablama Palatası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

11. “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

12. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan

Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

13. “Dövlət rüsumu haqqında” və “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

14. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

15. “Yol hərəkəti haqqında”, “Milli arxiv fondu haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında” və “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

16. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

17. “İcra haqqında”, “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında”, “Banklar haqqında”, “Sığorta fəaliyyəti haqqında”, “İnvestisiya fondları haqqında” və “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

18. Texniki tənzimləmə haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (ikinci oxunuş).

Aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

Gündəlik haqqında.

Çıxış etmişdir: Oqtay Əsədov

Təklif: Gündəlik qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.01 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

1. Standartlaşdırma haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Oqtay Əsədov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.04 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	99
Nəticə: Qəbul edildi	

2. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Oqtay Əsədov, Əli Hüseynli, Qüdrət Həsənzadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.06 dəq.)
Lehinə	98

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	98
Nəticə: Qəbul edildi	

3. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Oqtay Əsədov, Ziyad Səmədzadə, Çingiz Qənizadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.11 dəq.)
Lehinə	96
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

4. “Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Oqtay Əsədov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.13 dəq.)
Lehinə	103
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	103
Nəticə: Qəbul edildi	

5. “Yeyinti məhsulları haqqında” və “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Oqtay Əsədov, Eldar İbrahimov, Ziyafət Əsgərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.16 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	100
Nəticə: Qəbul edildi	

6. “Toxumçuluq haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Torpaq icarəsi haqqında” və “Qeyri-dövlət (özəl) mühafizə fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Ziyafət Əsgərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.16 dəq.)
Lehinə	94

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	94
Nəticə: Qəbul edildi	

7. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.18 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	95
Nəticə: Qəbul edildi	

8. “Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli, Fazil Mustafa

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.26 dəq.)
Lehinə	97
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	97
Nəticə: Qəbul edildi	

9. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli, Siyavuş Novruzov, Qüdrət Həsənquliyev, Hikmət Məmmədov, Elman Nəsirov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.46 dəq.)
Lehinə	97
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	97
Nəticə: Qəbul edildi	

10. “Hesablama Palatası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.49 dəq.)
Lehinə	88
Əleyhinə	1

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

11. “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.51 dəq.)

Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	94
Nəticə: Qəbul edildi	

12. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.53 dəq.)

Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0

Səs vermədi	1
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

13. “Dövlət rüsumu haqqında” və “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə, Qüdrət Həsənzadə, Bahar Muradova, Fərəc Quliyev, Əflatun Amaşov, Asim Mollazadə, Musa Quliyev, Qənirə Paşayeva, Mələhət İbrahimqızı, İsa Həbibbəyli, Eldar Quliyev

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.21 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	4
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

14. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Hadi Rəcəbli, Qüdrət Həsənzadə

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.27 dəq.)
Lehinə	88

Əleyhinə	1
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

15. “Yol hərəkəti haqqında”, “Milli arxiv fondu haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında” və “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli, Tahir Kərimli, Qüdrət Həsənpuliyev, Fərəc Quliyev, Qənirə Paşayeva, Nəsim Məhəməliyev

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.55 dəq.)

Lehinə	92
Əleyhinə	0
Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	93
Nəticə: Qəbul edildi	

16. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.56 dəq.)

Lehinə	90
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

17. “İcra haqqında”, “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında”, “Banklar haqqında”, “Sığorta fəaliyyəti haqqında”, “İnvestisiya fondları haqqında” və “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda əsas kimi qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.57 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: 1–3-cü maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.58 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: 4–6-cı maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.59 dəq.)

Lehinə 88

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 89

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.59 dəq.)

Lehinə 91

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 91

Nəticə: Qəbul edildi

18. Texniki tənzimləmə haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (ikinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda əsas kimi qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 14.03 dəq.)

Lehinə 92

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 92

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihənin adı, preambulası, 1–10-cu maddələri qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 14.04 dəq.)

Lehinə 89

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 89

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: 11–18-ci maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 14.04 dəq.)

Lehinə 91

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 91

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 14.05 dəq.)

Lehinə 88

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 88

Nəticə: Qəbul edildi

Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Sədri

O.ƏSƏDOV

MİLLİ MƏCLİSİN İCLASI

17 may 2019-cu il. Saat 12.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri
Oqtay Əsədov sədrlik edir*

Sədrlik edən. Xoş gördük, hörmətli millət vəkilləri.
Xahiş edirəm, qeydiyyatdan keçək.

Qeydiyyat	(saat 12.01 dəq.)
İştirak edir	98
Yetərsay	83

Çox sağ olun, yetərsay var.

Hörmətli millət vəkilləri, gündəlik sizə paylanıb. Gündəliyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.01 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

Çox sağ olun, gündəlik təsdiq olundu. İclasla başlaya bilərik. Gündəliyin 1-ci məsələsi Standartlaşdırma haqqında qanun layihəsidir. Üçüncü oxunuş. Buyursun Ziyad Səmədzadə.

Z.Səmədzadə, *Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri*.

Hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri. Qanun layihəsi Milli Məclisin 29 aprel tarixli iclasında ikinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan zaman millət vəkilləri tərəfindən təkliflər verilməmişdir. Bununla bərabər, komitə iclaslarında qanun layihəsi barədə müəyyən iradlar səslənmişdir.

Edilmiş dəyişiklik barədə qısa olaraq məlumat vermək istərdim.

1.1.14-cü maddədə “rəsmi nəşr” anlayışında “standartlaşdırma üzrə normativ sənədlərin dövlət fondu” sözləri “standartlaşma üzrə dövlət fondu” sözləri ilə əvəz edilmişdir. Bu, 1.1.13-cü maddəyə uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır. 16.6-cı maddəyə 2-ci və 3-cü cümlə əlavə edilmişdir. Həmin cümlələr aşağıdakı kimidir.

“Rəsmi nəşrlərə müəlliflik hüququ milli standartlaşdırma qurumuna məxsusdur. Uyğunluğun qiymətləndirilməsi zamanı fiziki və hüquqi şəxslər rəsmi nəşrlərin onlara məxsusluğunu təsdiq edən dəlillər təqdim etməlidirlər”.

Bütövlükdə qanun layihəsi Azərbaycanda iqtisadi inkişafın innovasiyalı istiqamətdə inkişafı üçün yeni imkanlar açacaqdır. Azərbaycan iqtisadiyyatının texniki, elmi yüksəlişinə imkan yaradacaq, eyni zamanda, beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına öz töhfəsini verəcəkdir. Ona görə də millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Başqa təklif yoxdursa, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.04 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	99
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun.

Gündəliyin 2-ci məsələsi. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə. Buyursun Əli Hüseynli.

Ə.Hüseynli, *Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri*.

Çox sağ olun, hörmətli cənab Sədr. Mülki Məcəlləyə təklif olunan dəyişiklik beynəlxalq yükdaşımaları ilə bağlıdır. Birinci və ikinci oxunuş zamanı təkliflər daxil olmamışdır. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Üçüncü oxunuşdur. Qüdrət Həsənquliyev.

Q.Həsənquliyev. Çox sağ olun. Hörmətli Sədr, hörmətli millət vəkilləri, media nümayəndələri. Mənim edəcəyim təklif bir növ texniki xarakterlidir. Ona görə ki, yəqin hüquqşünas həmkarlarım bilir, Mülki Məcəllənin 152-ci maddəsinə görə mülkiyyət hüququ özündə sahiblik, sərəncam və istifadə hüququnu ehtiva edir. Ona görə də burada həm mülkiyyət, həm də istifadə hüququ işlənməməlidir. Təklif edirəm, burada, yəni 851-ci maddəyə bizim elədiyimiz dəyişiklikdə qeyd olunsun ki, sahiblik, istifadə və ya icarə hüququ əsasında nəqliyyat vasitələrinə malik olan fiziki və ya hüquqi şəxslər.

Sonra, Oqtay müəllim, cari məsələlər olmadığına görə, qısaca diqqətinizi bir məsələyə də cəlb etmək istəyirəm. Dünən bizim Milli Elmlər Akademiyasının Tarix İnstitutu

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 19 dekabr tarixli sərəncamı ilə Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğu elan edilmiş Keşikçidağ mağara-məbədlər kompleksi ilə bağlı elmi cəhətdən əsaslandırılmış, belə deyərdim ki, çox sanballı bir bəyanatla çıxış edibdir. Biz bilirik ki, Gürcüstanda bəzi ekstremist dairələr ərazi iddiaları irəli sürüblər. Bu münasibət ilə mən Milli Elmlər Akademiyasına, həm də bizim Tarix İnstitutuna, onun Elmi Şurasına öz minnətdarlığımı da bildirmək istəyirdim. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Başqa təklif yoxdur ki, Əli müəllim? Xahiş edirəm, gündəliyin 2-ci məsələsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.06 dəq.)
Lehinə	98
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	98
Nəticə: Qəbul edildi	

Çox sağ olun, qəbul edildi.

Gündəliyin 3-cü məsələsi “Dövlət rüsumu haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədədir. Buyursun Ziyad Səmədzadə.

Z.Səmədzadə. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində və “Müflisləşmə və iflas haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli Qanununa uyğunlaşdırma məqsədi

ilə hazırlanmışdır. Mülki Məcəlləyə görə girov və ipoteka eyni hüquqi rejimə malikdir və hər ikisi əşya hüquqlarının məhdudlaşdırılmasından ibarətdir. Girov daşınar, ipoteka isə daşınmaz əşyalara, habelə rəsmi reyestrədə qeydə alınmalı olan daşınar əşyalara əşya hüquqlarının məhdudlaşdırılmasıdır. Ona görə millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edərdim.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Çingiz Qənizadə.

Ç.Qənizadə. Çox sağ olun, cənab Sədr. Mən üzr istəyirəm, ola bilər ki, bu, müzakirə etdiyimiz predmetə aid deyil. Elə Ziyad müəllim çıxış elədiyinə görə istərdim, bir məsələni qaldıram. Ziyad müəllim, ümumiyyətlə, bu dövlət rüsumlarına baxmaq lazımdır və belə hesab edirəm ki, bir müddət öncə qəbul olunmuş o qaydalara görə müəyyən edilən rüsumlar bir az artıqdır. Bununla bağlı narazılıqlar var. Konkret olaraq, istəyirəm, bir şeyi nəzərinizə çatdırım.

İcarə müqaviləsi ilə bağlı dövlət rüsumu 92 manatdır. Bir vətəndaş hansısa balaca bir yeri icarəyə verir. 2 aydan sonra növbəti icarəçi gəlir, yenə 92 manat ödəyir. İlin sonunda işləyə bilmir, çıxır, o biri gəlir, yenə 92 manat ödəməli olur. Həddən artıq çoxdur. Axı, nəzərə alsaq ki, icarə müqaviləsindən ayrı 14 faiz də vergi orqanlarına rüsum, ödəmə var, onda belə çıxır, elə bir icarə müqaviləsinin 2-3 aydan bir 100, 120 manat xərcləri var.

Başqa bir maraqlı məsələ də var. İcarə müqaviləsi pozulduqda da onu pozan tərəf 23 manat təzədən rüsum ödəyir. Bu, başa düşülən deyil. Bəlkə gələcəkdə baxasınız, bu, Sizin komitənin işidir.

Bizə daxil olan müraciətlərlə bağlı bir şeyi də demək istəyirəm. Bu yaxınlarda rəsmi dövlət qurumu açıqlama verdi ki, Azərbaycanda 130 mindən çox sahibkarlıqla məşğul olan subyekt var. Amma bir 4-5 ay bundan öncə biz “Reklam

haqqında” Qanunun 26.8-ci maddəsində 2 sözünü 1 ilə əvəz eləmişik. Bu nə deməkdir? Yəni idarə, müəssisə, ticarət obyektlərinin qarşısına vurulan lövhəcik bir kvadratmetrdən artıq olduqda o, “Reklam haqqında” Qanunun tələblərinə uyğun olaraq rüsum ödəməlidir. Adicə bir təşkilatın adı bir kvadrata yerləşmir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycana çoxsaylı turistlər gəlir, deməli, bu, məcburidir ki, ora bir ingilis dilində də nə isə yapışdırılsın. Bu kafe və yaxud bu idarə nədir və sair. Deməli, mütləq rüsum verməlidir. Amma nə baş verir? 2 kvadratmetri biz əvvəl qəbul etmişdik və bu 130 min subyektin böyük əksəriyyəti 2 kvadrata əməl edirdi. 5 ay bundan öncə biz ikini birə çevirdik. İndi məcbur olub vətəndaşlardan əlavə pul tələb edirlər ki, artıq bir kvadrata endiririk və siz pul verməlisiniz. Bu da deyir mənim günahım nədir, qanun verdiniz, getdim 2 kvadrata uyğunlaşdırdım, gətirdim, yapışdırdım. İndi təzədən qanunu dəyişdirmisiniz, əvvəlkini geri qaytardınız. Reklam Agentliyinin rəhbərliyinə pul lazımdır. Mən indi nə edim, təzədən getməliyəm, bunu bir kvadrata çevirməliyəm. Ya da ki, pul ödəməlidir.

Ziyad müəllim, Siz gərək bu qanunu təqdim edəndə bildirəydiniz ki, burada belə bir şey var və bu, tək-cə hökumət obyektini deyil, 130 min subyektin maraqlarına toxunan bir məsələdir.

Sizin komitənin bəzi əməkdaşları ilə də müzakirə elədik. Vahid müəllim, Sizin özünüzlə də. Siz özünüz də dediniz ki, mən etiraz elədim, alınmadı. Necə yəni alınmadı? Bizik buna baxan. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çingiz müəllim, belə məsələləri əvvəlcə burada deyil, komitədə müzakirə edin, sonra iclasa çıxarın.

Xahiş edirəm, gündəliyin 3-cü məsələsinə, “Dövlət rüsumu haqqında” Qanunda dəyişikliklə bağlı qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.11 dəq.)
Lehinə	96
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun.

Hörmətli millət vəkilləri, bir neçə qanun layihəsi əvvəl qəbul elədiyimiz qanunlara uyğunlaşdırma xarakterlidir. 4-cü məsələ “Telekommunikasiya haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədədir. Buyursun Ziyad Səmədzadə.

Z.Səmədzadə. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli millət vəkilləri. Qanun layihəsində dəyişikliyin məzmunu bundan ibarətdir ki, kommersiya hüquqi şəxslərin qeydiyyatını bir pəncərə sistemi əsasında həyata keçirən Vergilər Nazirliyi sorğu verərkən mobil telefon operatorları məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin və onun təsisçilərinin təqdim etdikləri mobil nömrələrin həmin şəxslərə məxsusluğu barədə məlumatı verməkdən imtina etməsinlər və bu məlumatı vermək operatorların vəzifələri sırasına daxil edilsin. Bu proses onlayn həyata keçirilir və məqsəd gələcəkdə yaranacaq vergi və digər öhdəliklər ilə bağlı məlumatların həmin qurumlara operativ çatdırılmasını təmin etməkdir. Ona görə də millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edərdim.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.13 dəq.)
Lehinə	103
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	103
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, çox sağ olun.

Gündəliyin 5-ci məsələsi “Yeyinti məhsulları haqqında” və “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədədir. Buyursun Eldar İbrahimov.

E.İbrahimov, *Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri*.

Çox sağ olun. Hörmətli cənab Sədr, hörmətli deputat həmkarlarım. Təqdim olunan qanun layihəsində “Yeyinti məhsulları haqqında” və “Baytarlıq haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi nəzərdə tutulur. Layihə “Dövlət rüsumu haqqında” Qanunda dəyişikliklər edilməsi barədə 2018-ci il 31 mart tarixli Qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlanmışdır. “Yeyinti məhsulları haqqında” Qanuna təklif olunan 7.5-ci maddədə və “Baytarlıq haqqında” Qanuna təklif olunan 39.3-cü maddədə nəzərdə tutulan hərəkətlərə və fəaliyyətlərə görə dövlət rüsumunun “Dövlət rüsumu haqqında” Qanunda nəzərdə tutulması təklif olunur.

Oqtay müəllim, bu 2-ci qanun, – bizdə 6-cı məsələdir, – elə onunla bağlı da məlumat verim, sonra səsə qoymaq olar. Olar?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

E.İbrahimov. Təqdim olunan qanun layihəsində “Toxumçuluq haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Torpaq icarəsi haqqında”, “Qeyri-dövlət (özəl) mühafizə fəaliyyəti haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi təklif olunur. Layihə “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Konstitusiyaya Qanununda və “Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə 2014-cü il 30 sentyabr tarixli

Qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlanmışdır. “Toxumçuluq haqqında” Qanunun 7-ci maddəsinə təklif olunan dəyişikliklərə əsasən sahibkarlara münasibətdə toxumçuluğa dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunun tələbləri nəzərə alınmaqla təmin edilir.

“Torpaq icarəsi haqqında” Qanuna təklif olunan dəyişikliyə əsasən 26-cı maddənin 2-ci hissəsi ləğv edilir. Bu da onunla əlaqədardır ki, icarəçinin sahibkarlıqla bağlı fəaliyyəti müqavilə ilə yanaşı, eyni zamanda, qanunla da məhdudlaşdırıla bilər. Hörmətli həmkarlarımdan layihənin lehinə səs vermələrini xahiş edirəm. Sağ olun.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini Ziyafət Əsgərov sədrlik edir*

Sədrlik edən. Sağ olun. Təklif var, səsə qoyulsun. 5-ci məsələyə, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.16 dəq.)
Lehinə	99
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	100
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun. 6-cı məsələyə, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.16 dəq.)
Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0

Səs vermədi	0
İştirak edir	94
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

7-ci məsələ Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun, hörmətli Ziyafət müəllim. Bildiyiniz kimi, “Daşınar əmlakın yüklülüyü haqqında” Qanuna dəyişiklik edilməsi ilə bağlı 2018-ci ildə biz Qanun qəbul etmişik və həmin Qanunla daşınar əmlaka münasibətdə yüklülük sahiblərinin tələblərinin ödənilməsi fərqli növbəliliyi müəyyən edilmişdir. Məhz onun icrası ilə əlaqədar Mülki Məcəllədə dəyişiklik təklif olunub. Yəni faktiki olaraq uyğunlaşdırma xarakterlidir. İlk növbədə bunun mahiyyəti pul vəsaitinin hesabdan silinməsinin ardıcılığının müəyyən edilməsidir. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Çıxış eləmək istəyən varmı? Onda xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.18 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	95
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

“Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi

barədə qanun layihəsi. Buyurun, Əli müəllim.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun, hörmətli Ziyafət müəllim. Hörmətli həmkarlar, bildiyiniz kimi, biz 2018-ci il iyunun 29-da İnzibati Xətalər Məcəlləsində bir sıra dəyişikliklər etdik və dəyişikliklərin mahiyyəti ilk növbədə qərar və protokolların elektron formada olması ilə də bağlı idi. Yəni artıq bizim qanunvericiliyə “inzibati protokol”, “elektron qərar” ifadələri gəldi. Bax, indi təqdim olunmuş “Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” qanunlarda dəyişiklik isə məhz İnzibati Xətalər Məcəlləsinə uyğunlaşdırma məqsədi ilə həmin qanunun icrası ilə bağlıdır. O ifadələr “Notariat haqqında” və “Yol hərəkəti haqqında” qanunlarda öz əksini tapmış olur. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Fazil Mustafa.

F.Mustafa. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Bu qanun layihəsində nəzərdə tutulan parklama ilə bağlı məsələlərin 24 saat müddətində həlli, əslində, normal bir variantdır. Amma normal olmayan nədir? Normal olmayan Azərbaycanda parklamanın hansı meyarlar əsasında aparılmasıdır. Təbii ki, Azərbaycanda duracaqlardan yığılan vəsaitlərin böyük hissəsi dövlət büdcəsinə daxil olmur və bu sahədə də böyük özbaşnalıq var. Ona görə də bunun üçün qoyulan aparatlar sonradan ləğv olundu, bu məsələ dövlətin maraqlarına uyğun hər hansı şəkildə öz həllini tapmadı. Amma maraqlıdır ki, Azərbaycanda hava limanında da, avtovağzalda da giriş üçün, müəyyən müddət – 1 saat, 2 saat dayanma üçün vəsait ödəyirsən. Bir sıra xarici ölkələrdə 20 dəqiqəyə, yarım saatlığa ora girib kimi isə ora qoyandan sonra geri qayıdan insanlara bu cür ödəniş tətbiq olunmur.

Bizdə aeroporta, avtovağzala 10 dəqiqəliyə girəndə də

pul ödəməlisən. Bu hansı meyara uyğun gəlir? Hava limanına metro xətti yoxdur, vətəndaş özü gələ bilmir, mütləq taksi ilə, ya da şəxsi avtomobillə gəlməlidir. Heç olmasa, vətəndaşın bu sahədə vəziyyətini yüngülləşdirmək lazımdır. Orada uzun müddətə qalırsa, doğrudan da, 24 saat müddəti keçirsə, ona tənbeh tətbiq eləmək olar. Amma baxmaq lazımdır ki, kimi isə yola salırsa, kimi isə qarşılıyarsa, ondan pul almaq heç bir şəkildə düzgün hüquqi mexanizm deyil.

İkinci, rüsumlarla bağlı məsələ. Azərbaycan vətəndaşları bir sıra xarici səfirliklərə, xüsusilə də Avropa Birliyi ölkələrinin səfirliklərinə Şengen vizası almaq üçün sənəd verirlər. Həmin qurumlarda vətəndaşın bu sənədini götürəndə bilirlər ki, ilkin araşdırmadan sonra ona viza verilməyəcək. Çox vaxt əsassız olaraq viza vermirlər, bunu Avropada olan miqrasiya məsələsinə görə etmirlər. Amma ora ödənilən kifayət qədər vəsait var, o vəsait mənimsənilir. Demək, səfirliklər Azərbaycan vətəndaşının pulunu mənimsəyirlər. Bunu hansısa beynəlxalq səviyyədə çözmək lazımdır. Sənədi qəbul eləyən vaxt araşdırma aparılmalı və oradaca bildirilməlidir ki, bunun riski nə qədərdir. Vətəndaş da o riski görəndən sonra viza üçün hər hansı şəkildə vəsait ödəməyəcək. Bilirsiniz, biz çalışmalıyıq ki, təkcə bu sahədə deyil, bütün sahələrdə boşluqları dolduraq.

Hərbi sahə ilə bağlı da bir nümunə gətirmək istəyirəm, Ziyafət müəllim. Ötən gün biz Azərbaycanın ilk hərbi naziri olmuş Xosrov bəy Sultanovun anadan olmasının 140 illiyini Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində qeyd elədik. Təsəvvür edin ki, Azərbaycan dövləti yaranır, hələ altında torpaq, yanında Azərbaycan xalqı yoxdur. Tiflisdə elan olunur və onun hərbi nazir məsuliyyətini üzərinə götürən adam Qarabağda ermənilərin qarşısına çıxaraq onların

bütün üsyanlarını yatırır, orada Azərbaycanın general-qubernatorluğunu yaradır və bu general-qubernatorluq Tomsonun rəyi ilə Versal sülh müqaviləsində, orada müzakirələrdə tam qəbul olunur və bu hüquq, bu post təmin olunur.

Gələcəkdə elə ola bilər ki, biz Qarabağda mütləq hərbi əməliyyatlar keçirməli olarıq və bunu əvvəl-axır edəcəyik. Biz orada general-qubernator postunu zərurət olarsa, tətbiq eləməli olacağıq və onun hüquqi əsası da 1918-ci ilə söykənir. Xosrov bəy Sultanov da Azərbaycanın ən böyük şəxsiyyətlərindən, Qarabağı Azərbaycana qaytaran nadir simalardan biridir. Onun 140 illiyi ilə bağlı, mən çox istərdim ki, bir sərəncam verilsin, hərbi sahədə biz vətənpərvərlik ruhunu yüksəltmək istəyiriksə, onun adını əbədləşdirək.

Ötənlərdə mən bizim məşhur diktorumuz, mahnıların müəllifi Şəmistan Əlizamanlıdan soruşdum ki, sizin əməyiniz hansısa bir şəkildə qiymətləndirilibmi, təqaüd almırsınız mı, əməkdar incəsənət xadimi adı almırsınız mı? Dedi: “Millətə hərbə qəbul bizə borcumuzdur, mən adları neyinirəm?” Amma heç kim də ona ad verməyib. Azərbaycan əsgəri onun mahnıları ilə yürüyür, Azərbaycan xalqı onun çıxışından ruhlanırdı. Bu adamları qiymətləndirməliyik, bu adamların adına hərbi təqaüdlər verməliyik. Deməyim odur ki, bütün sahələrdə hansı boşluqlar varsa, onları doldurmalıyıq. Azərbaycan insanı güvənməlidir ki, vətən üçün əziyyət çəkən hər bir insanın qiyməti veriləcəkdir.

Azərbaycan Prezidenti Əhməd Ağaoğlu haqqında sərəncam verdi, onun adını əbədləşdirdi. Bu, çox böyük addım idi. Ölkə Prezidentinə buna görə təşəkkür edirəm ki, Əhməd Ağaoğlunun xidmətlərini dəyərləndirdi. O, “Difai”nin başında duran, erməniləri yerində oturdan böyük şəxsiyyətimiz idi. Bu cür şəxsiyyətlərdən biri də Xosrov bəy Sultanovdur. Onun qardaşı Sultan bəy

Sultanov haqqında da Prezident sərəncam vermişdi, 2011-ci ildə onun da yubileyi qeyd olundu. Bu tarixi şəxsiyyətləri biz tanıtmalıyıq ki, məğlub olmuş xalq sindromundan çıxsa bilək. Göstərək ki, ən kritik vəziyyətdə xalqın elə oğulları meydana çıxır ki, bu funksiyanı öz üzərinə götürüb Azərbaycan torpaqlarını azad eləyə bilər. Bu sindromu biz dağıda bilsək, mənəcə, millətimiz üçün çox böyük, faydalı iş görə bilərik. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Fazil bəy, sağ olun, dedikləriniz hamısı çox yaxşı, amma mən başa düşmədim, dediklərinizin “Yol hərəkəti haqqında” Qanuna nə aidiyyəti var? Sözü var, qardaş, özünüzdən, bir dəqiqə, üzr istəyirəm, facebook, twitter səhifəniz, nə bilim, saytlarda imkanınız var. Neçə ilin deputatısınız, qanun qalıb bir tərəfdə, Siz başlamısınız, belə gəldi, belə getdi. Bəli, dediyiniz tarixi şəxsiyyətlərin Azərbaycanın tarixində xeyli rolları olub. Onlar qiymətləndirilib, bundan sonra da qiymətləndiriləcək. Amma elə fürsətdən istifadə edib gündəlikdən kənara çıxmaq da düz deyil, Şengen vizası, yol hərəkəti haqqında protokol, qərar, nə aidiyyəti var? Çıxışa yazılanlar da əgər bu kateqoriyada olan şəxslərdirsə, mən layihəni səsə qoyuram.

Özü də, üzr istəyirəm, axı, burada müzakirə eləməyə nə var? Biz bu qanunu uyğunlaşdırırıq, bununla əlaqədar Əli müəllim qeyd elədi, keçən dəfə qanun qəbul eləmişik, “elektron protokol” sözünü “elektron qərar” sözü ilə əvəz eləmişik. Yox, əgər sinəniz doludursa, danışmaq istəyirsinizsə, başqa məsələ.

Xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri

(saat 12.26 dəq.)

Lehinə

97

Əleyhinə

0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	97
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, bildiyiniz kimi, İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 54-cü maddəsi “İnzibati xətalər haqqında işlər üzrə icraat zamanı prokuror nəzarəti” maddəsidir. Həmin maddədə 2018-ci il 7 dekabr tarixli qanunun icrası ilə əlaqədar feldyeger rabitəsi zamanı qanunvericilik pozularkən hansı orqanlar tərəfindən protokolun tərtib edilməsi, yəni səlahiyyətli vəzifəli şəxsin yeri müəyyən edilir. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Siyavuş Novruzov.

S.Novruzov. Təşəkkür edirəm, hörmətli Ziyafət müəllim. Bundan öncəki məsələ ilə bağlı bir fikir söylədiniz. Ziyafət müəllim, mən razıyam Sizin dediyiniz fikirlərlə. Amma elə məsələlər var ki, biz bu gün burada demiriksə, bunu nə facebookda, nə də başqa yerdə deməyin o qədər əhəmiyyəti yoxdur. Milli Məclisin üzvləri milləti, cəmiyyəti, dövləti narahat eləyən məsələlərlə bağlı, Azərbaycana qarşı ədalətsiz təzyiqlərlə bağlı öz etirazlarını bildirmək istəyirlər. Burada hansı qanunun müzakirəsindən asılı olmayaraq, hər halda bir vətəndaşlıq, deputatlıq borcudur ki, bu problemlər qaldırılsın. Bu məsələlərə biz adekvat olaraq öz münasibətimizi bildirək. Mənim fikrim var idi, burada qeyd eləyəm ki, biz gedib Kırılovun “Qurd və quzu” əsərini bir də təzədən çap etdirək. Çünki Azərbay-

canda həyata keçirilən islahatlara, Prezidentin apardığı siyasətə qarşı, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin müdafiəsi ilə əlaqədar ədalətsiz şəkildə istər Brüsseldə, istərsə də başqa yerlərdə gedən danışıqlarla bağlı Azərbaycana təzyiqlər yönəlib. Biz indi deyək ki, buna etiraz elektron, ya kağız variantda olsun. Bu da lazımdır. Amma biz bu məsələlərdə öz fikrimizi həmkarlarımızla bir yerdə ortaya qoymalıyıq.

İdman oyununu siyasətə qatırlar, halbuki bunun yolverilməzliyi qəti şəkildə onların daxili nizamnaməsində göstərilibdir. Böyük Britaniyanın ən böyük şirkətləri Azərbaycanda on illərdir işləyir, nədənsə o vaxt yadlarına düşmürdü ki, Azərbaycan təhlükəli ölkədir. Azərbaycanda neft çıxaran da təhlükəli deyildi. “Arsenal”ın 3 oyunçusu gələndə Azərbaycan təhlükəli zona olur və turistlərin gəlməsi ilə bağlı fikir söylənilir. Bu məsələlərə münasibətimizi bildirməliyik. Biz sözumüzü deməliyik, fikirlərimizi çatdırmalıyıq.

Nəyə görə Azərbaycan dünyanın ən təhlükəsiz ölkəsi hesab olunduğu bir şəraitdə Azərbaycan haqqında belə ədalətsiz mövqe göstərilir. Bu məsələni qaldırandan sonra da ardınca deyirlər ki, Azərbaycanın uçuş məkanında problemlər var. Əfqanıstana yük daşınanda, Amerikaya hava məkanı verəndə problemlər yox idi. Azərbaycan hava məkanından antiterror əməliyyatında istifadə eləyəndə də Azərbaycanda heç bir problem yox idi, hava tam əlverişli idi. İndi nə oldu, iki futbol komandası arasında Avropa çempionatının oyunu Azərbaycanda keçiriləndə hava tutulur – açılır, hava şəraiti pisləşir, təyyarə reyslərinin gediş-gəlişi qənaətbəxş hesab olunmur?

Yaxud sapı özümüzdən olan baltaları bu gün erməni lobbisi tərəfindən töküblər Avropaya, hərəsinə də 5 manat pul veriblər, Azərbaycanın haqlı, ədalətli işlərinin əley-

hinə düzgün olmayan informasiya yayırlar. Bunlara biz münasibətimizi bildirməliyik, sözüümüzü deməliyik. Sənin nə haqqın var? Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlıqla bağlı məsələ qaldırdı. Azərbaycan Avropa İttifaqının ən yaxın tərəfdaşdır və 20 milyard manatdan artıq dəyəri olan iqtisadi layihələr həyata keçirib. Cənubi Qafqazda, postsovet məkanında Azərbaycan qədər Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq edən ikinci bir ölkə yoxdur. Lakin bunu tamam kənara qoyurlar və başlayırlar başqa-başqa detallardan tutmağa ki, bundan istifadə edib, yalan informasiya yaysınlar. Hörmətli Səməd müəllim dəfələrdə çıxış elədi, dedi, bu məsələdən məlumatı olanlar danışsın, kimin qulağına nə səs dəyirsə, bununla əlaqədar əhaliyə düzgün olmayan məlumat çatdırmasın.

Müxtəlif saytların, bu gün internet məkanının verdiyi imkanlardan istifadə edərək bu şəxslər anti-Azərbaycan mövqeyindən, Azərbaycan mövqeyinin əleyhinə ermənidən də kəskin təbliğat aparırlar. Qərbdə oturublar və təsəvvür edin, eyni vaxtda başlayırlar. Elə bil, onların hər birinin düyməsi eyni nöqtədən sıxılır. Onlara biz etirazımızı bildirməliyik. Bildiririk də ki, biz imkan verə bilmərik, bu cür ünsürlər Azərbaycanda gedən iqtisadi, siyasi islahatlara hər hansı maneçilik törətsin, Azərbaycan Prezidentinin apardığı siyasətin qarşısına çıxsın, Azərbaycan xalqının maraqlarının əleyhinə çıxış eləsin və biz, burada oturanlar da, bütün Azərbaycan cəmiyyəti də Prezidentin siyasətini dəstəkləyirik. Bu yolda ona tam dayağıq və sinəmizi qabağa verib bu məsələlərin hamısına cavab verməliyik, bunun qarşısını almalıyıq. Həmin dövlətlərə də, şəxslərə də, siyasətçilərə də biz sözüümüzü deməliyik. Həmin idman təşkilatlarına ki, hər şeyi siyasətə qoşmayın.

Bu oyunlar qurtarıb. Biz artıq XXI əsrdə yaşayırıq.

Hansısa şəkildə pərdələməklə öz maraqlarınızı həyata keçirə bilməyəcəksiniz. Azərbaycan artıq 1990-cı illərdə olan dövlət deyil, Azərbaycan güclü bir dövlətdir, güclü iqtisadiyyatı, xalqla iqtidar birliyi var. Hörmətli Ziyafət müəllim, şərait yaratdığınız üçün təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qüdrət Həsənpuliyev.

Q.Həsənpuliyev. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Mən hesab edirəm ki, əgər kimsə, doğrudan da, müzakirə olunan məsələdən geniş miqyasda kənara çıxırsa, sözsüz ki, bu, Daxili Nizamnamənin pozulmasıdır. Amma kimsə Daxili Nizamnaməni pozursa, Siz də eyni qaydada Daxili Nizamnaməni pozub, başqa millət vəkllərinə söz verməyəcəksinizsə, onda Sizinlə o biri millət vəkili elə eyni mövqedən çıxış eləmiş olur.

Mən, sadəcə, bayaq o məsələ ilə bağlı söz istəyirdim, ona görə ki, komitənin iclasında razılaşdırılmış, qəbul olunmuş məsələ indi çıxarılır müzakirəyə və mən baxıram, o düzəliş edilməyib. Özü də texniki bir məsələdir. Bizim dilimizdə, hüquq ədəbiyyatında, hüquq terminologiyasında var ki, “cəzavermə”, “cəza tətbiq etmə”, “tənbeh etmə”, biz heç vaxt demirik “tənbeh vermə”, burada, 53-cü maddədə yazılıb “tənbeh vermə”, özü də düzəlişdə yazılıb. Bir var ki, maddənin tərkibində əvvəldən belə olsaydı, başqa məsələ. Mən də komitədə məsələ qaldırdım, razılaşdırdıq ki, “tənbeh vermə” olmaz, “tənbeh etmə” olar, “cəza vermə” olar. Bu, bizim dilimizdir. İndi baxıram ki, burada yenə “tənbeh vermə” yazılıblar. Mən də onu diqqətinizə çatdıracaqdım, ona görə söz istəyirdim. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Hikmət Məmmədov.

H.Məmmədov. Hörmətli Ziyafət müəllim, mən də o fikirlə razıyam ki, gün ərzində bizim sosial statusumuz dəyişir. Bizim millət vəkili kimi səlahiyyətimizdə sosial

statusumuzun bilinməli olduğu yer Milli Məclisdəki fəaliyyətimizdir. Ona görə də sosial şəbəkədə birinci sosial statusumuz sosial şəbəkə iştirakçısıdır. Mən düşünürəm ki, bu tribuna fərqlidir, ona görə bu tribunadan dediyimiz sözlər də fərqlidir. Çünki sosial status olaraq fərqli daşıyıcının ifadə etdiyi fikirlər fərqlidir.

Doğrudan da, Siyavuş müəllim doğru buyurdu. Mən düşünürəm ki, hər bir azərbaycanlı beynəlxalq tədbirlərdə Azərbaycan Prezidentini dəstəkləməlidir. Azərbaycan Prezidenti Belçikaya səfər elədi, Belçika Kralı ilə görüşdü, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsini qaldırdı, Dağlıq Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı gərgin danışıqlar apardı, Avropa İttifaqının Prezidenti ilə görüşdü. Belə olanda normal azərbaycanlı işğalçı ölkənin baş nazirinə qarşı protest eləməlidir. Ona qarşı etiraz aksiyası keçirilməlidir. Ancaq bizdə tərsinə olur. Mən düşünürəm, son dövrlərdə bu istiqamətdə işlər aparılır və çox sevinirəm ki, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında Diaspor Komitəsinin də fəaliyyəti var.

Mən bayaq nəyi demək istəyirdim, Ziyafət müəllim? “Yol hərəkəti haqqında” Qanuna, mən düşünürəm ki, kosmetik dəyişikliklər yox, bütövlükdə yenidən yanaşmalıyıq və təhlükəsizliyimizi təmin edən bu xüsusi sahəni yeni qaydalarla nizamlamalıyıq. Məsələn, əvvəlcə biz qərar qəbul eləmişdik ki, sürücü nəqliyyat vasitəsini idarə edərsə və üstündə sürücülük vəsiqəsi yoxdursa, bu, müxtəlif cərimələrin tətbiq olunmasına gətirib çıxarmırdı. Bu gün Azərbaycanda elektron hakimiyyət yaradılır. Bütün münasibətlər elektron, internet resursları üzərindən qurulur. Belə olanda sürücülərin üzərində sürücülük vəsiqəsinin olub-olmamasının yol polisi üçün nə fərqi var. Əlindəki xüsusi vasitə ilə girib görəcək ki, bu adamın sürücülük vəsi-

qəsi var, yoxsa yoxdur. Düşünürəm ki, bu, süni maneədir.

İkincisi, “Yol hərəkəti haqqında” Qanun məhz bu sahənin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün olmalıdır. Amma biz neyləyirik? Bəzi hallarda, lazım olan və olmayan yerlərdə “radar” dediyimiz xüsusi nəzarət qurğularını yerləşdiririk. Beləliklə, lazım olmayan yerlərdə quraşdırılan radarlar sürücülərdə kütləvi mənfi emosiya doğurur, sürücünün idarəetməsində təhlükəli hallar yaradır və nəticə etibarilə biz guya təhlükəsizliyi təmin edəcəkdik, əslində, təhlükəli vəziyyət yaradırıq. Ona görə, mən düşünürəm ki, bu sahədə yenidən qanunlar qəbul etməklə elə etməliyik ki, qəbul etdiyimiz qanunlar məhz vətəndaşın, o cümlədən sürücünün, nəqliyyat vasitəsinin təhlükəsizliyinə xidmət etmiş olsun. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Elman Nəsirov.

E.Nəsirov. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli həmkarlar. Siyavuş müəllim çox mühüm məsələlər qaldırdı və onunla bağlı mən də bir neçə fikrimi səsləndirmək istəyirəm. Hesab edirəm ki, bu gün hər birimiz üçün sınaq çağıdır, bu gün həmişəkindən daha böyük həmrəylik nümayiş etdirməliyik. Biz vətəndaş müharibəsindən vətəndaş həmrəyliyinə qədər səfərbər olunmuş cəmiyyətə gəlib çıxmış bir dövlətik.

Hazırda dövlətimizə, dövlətçiliyimizə qarşı yenidən çoxsaylı təzyiqlərin şahidiyik və inanın ki, bəzən elə absurd ittihamlar səslənir ki, söz tapmaq belə çətin olur. Siz təsəvvür edin ki, Böyük Britaniyanın “The Guardian” qəzeti bu günlərdə baş məqalə yayıb və həmin məqalədə göstərir ki, hesablamalara görə, Azərbaycanda keçiriləcək Avropa liqası və eyni zamanda, İspaniyada keçiriləcək Çempionlar liqası oyunlarına təxminən 45 min sərnişin uçaçaq. Hesablayıblar ki, bu, onlarla, yüzlərlə təyyarə de-

məkdir. Sonra əcaib bir rəqəm çıxarıblar ki, guya Azərbaycan paytaxtına bu qədər azarkeş gələrkən çoxsaylı təyyarədən istifadə olunacaq, bu da London havasına təxminən 36 min ton karbon qazının buraxılması deməkdir.

Fikir verin, nə qədər gülməli, absurd ittihamlardır. Onda sual yaranır: Əgər Bakıya bir oyuna gəlməyə görə 36 min ton karbon qazı atılırsa, Londonun havasına, ekologiyasına belə ziyan dəyirsə, onda 2013-cü ildə Böyük Britaniya dövləti məşhur London olimpiya oyunlarını keçirirdi. Mən xüsusi vurğulayıram, məşhur London olimpiya oyunları. Bu Olimpiya oyunlarına dünyanın hər yerindən gəlmişdilər və təyyarələri saymaq belə mümkün deyildi. O məntiqlə o günlər London ekologiyası tamamilə dağılmalı idi. O ki dağılmayıb. Yəni fikir verirsiniz, nə qədər absurd, mənasız ittihamlar səsləndirirlər. Sonda bəzi üzdənirəq, özünü xaricdə azərbaycanlı kimi təqdim eləyən müəyyən mühacirlər də tapılır ki, onlar da həmahəng eyni xorun ifaçılarıdır və başlayırlar Azərbaycana qarşı hədyanlar səsləndirməyə. Xüsusilə də hörmətli həmkarım Hikmət müəllim yaxşı qeyd elədi, Azərbaycan Prezidentinin Belçikaya işgüzar səfəri zamanı, bəli, məhz Paşinyana qarşı təzyiqlər göstərmək reallığı ortada olmalıydı. O Paşinyan ki, vertolyotla işğal altındakı ərazilərimizə gedir, hələ bir rəqs də eləyir. Ona qarşı öz milli təəssübkeşliklərini nümayiş etdirməli idilər. Amma təəssüf ki, biz bunun şahidi oluruq.

Ona görə də hesab edirəm ki, bu gün hər bir millət vəkili bu məsələlərdə öz mövqeyini ortaya qoymalıdır. Yazıları, öz çıxışları ilə cənab Prezidenti müdafiə etməlidir, onun yanında olmalıdır. Biz deputatlar olaraq, sözün həqiqi mənasında, bir həmrəylik nümayiş etdirməliyik. Özünüz görürsünüz, həmin o hədyanları yayanlar, Azərbaycan dövləti əleyhinə, dövlətçilik əleyhinə çıxış edənlər

ilk növbədə elə Milli Məclisin deputatlarını hədəfə alıblar, onlara qarşı uşaq, qadın, ailə bilmirlər. Bizim mənəviyyatımıza daban-dabana zidd olan o qədər fikirlər, söyüşlər, təhqirlər səsləndirirlər ki, mən hesab edirəm, məhz bu məqamda bizim hər birimizin bu birliyə və bir-birimizə dəstəyə daha böyük ehtiyacımız var. Biz özümüz bir olmalıyıq ki, bizi ayrı-ayrılıqda seçib, beləcə hədəfə almasınlar. Təşəkkür edirəm, sağ olun.

Sədrlik edən. Təşəkkür edirəm, çox sağ olun. Əvvəla, mən deyim ki, burada hörmətli Siyavuş müəllim məsələni çox doğru qaldırdı. Mən də bununla bağlı bir neçə kəlmə qeyd etmək istəyirəm.

Bu, birinci dəfə deyil, Azərbaycana qarşı çıxırlar. Yadınızdadırsa, 2012-ci ildə Azərbaycanda Avroviziya tədbiri, 2015-ci ildə Avropa oyunları, – o Avropa oyunlarını ki, biz onu olimpiya səviyyəsində keçirdik, – 2017-ci ildə İslam oyunları və nəhayət, indi bu Avropa liqasının final oyunu Bakıda keçiriləndə bunu gördük. Burada məqsəd nədən ibarətdir? Hesab edirəm, məqsəd bundan ibarətdir ki, hər vəchlə Azərbaycanın apardığı xarici siyasətə kölgə salmaq. Azərbaycanın sürətli inkişafını, iqtisadi, digər sahələrdə olan inkişafını gözü götürməyən qüvvələr çoxdur. Biz bunu bilirik. Bunlar hər vəchlə çalışırlar ki, Azərbaycanda idman tədbiri, yaxud başqa bir humanitar forum keçirirlərsə, buna qara yaxsınlar. Sözsüz ki, bunun da cavabı verilməlidir. Azərbaycan öz ardıcıl inkişafı ilə, qarşısına qoyduğu iqtisadi inkişaf məqsədi ilə bunun cavabını verib və bundan sonra da verəcəkdir.

İndi siz təsəvvür edin, Siyavuş müəllim bayaq çox maraqlı bir şey dedi. Necə olur ki, bizim hava nəqliyyatımız, bilirsiniz ki, NATO xətti ilə hava dəhlizi vermişik. Burada Elman müəllim qeyd etdi, 2013-cü ildə “Dumanlı Al-

bion”a yüzlərlə təyyarə gəlirdi. Yaxşı “Albion”un dumanı bir tərəfdən, o təyyarələrin buraxdığı karbon qazı da digər tərəfdən, onda gərək göydə qarmaqarışıqlıq olaydı, təyyarələr hamısı bir-birini vurub dağıtmalı idi. Heç nə də olmadı. Amma Bakıya, Azərbaycana gələndə məsələ nədən-sə çox tündləşdirilir. Niyə? Məqsəd aydındır, ümumiyyətlə, Azərbaycanı həzm etmək istəməyən qüvvələr var. Biz bunu qəbul etməliyik və bu istiqamətdə mübarizəmizi də aparmalıyıq. Ona görə ki, bundan sonra da yəqin belə hallar olacaq.

Amma bütün bunlara baxmayaraq, karvan öz işindədir. Karvan gedir. Kimin orada nə deməyindən, nə söyləməyindən asılı olmayaraq karvan öz işindədir. Azərbaycanda təhlükəsizlik ən etibarlı səviyyədə qorunur, ən yüksək əllərdədir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı, möhtərəm Prezidentimizin ətrafında biz həmişə sıx birləşmişik, bu gün də onun ətrafındayıq və hansı hücumlar olacaqsა, adekvat da cavablarını alacaqlar. Ona görə burada, hesab edirəm ki, narahatlığa heç bir əsas yoxdur. Yeri gəlmişkən, mən hörmətli deputat həmkarlarımla müzakirə edirdim. Təsəvvür edin ki, Böyük Britaniyanın xarici işlər naziri belə bir qalmaqallı bəyanat verdi. Səhəri gün Azərbaycandakı səfiri çıxış edir, deyir: “Yox, mən hamını bura dəvət edirəm, burada hər şey qaydasındadır, turistlər gəlsinlər, getsinlər, futbola baxsınlar”.

Yaxşı, xarici işlər naziri bir şey, səfir başqa şey deyir. Sən onun tabeliyində olan adamsan. Yəni bir dövlətin iki vəzifəli şəxsinin, biri o birinə tabe olan, biri o birisinin rəisi olan şəxslərin, bilirsiniz, sözləri uyğun gəlmir. Belə olan halda daha nə deyəsən? Ona görə çox təəssüf edirəm. Bütün bunların bir səbəbi də ondan ibarətdir ki, beynəlxalq hüquq işləmir, Siyavuş müəllim. Beynəlxalq hüquq

işləsə, hamı yerində oturdulsa idi, belə biabırçılıqlar baş verməzdi. Necə olur ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı 4 qətnamə çıxarılıb, 1993-cü ildən indiyə qədər əməl olunmur. Amma istədikləri məsələni bir saatın içində, mürəkkəbi qurumamış həll edirlər. Məlumdur da, Azərbaycana qarşı ikili, üçlü, dördlü standartlar olur. İndi bunlar açıq deyə bilmirlər, ay Azərbaycan, biz səni, sən inkişafını istəmirik, sən müsəlmansan, inkişaf edə bilməzsən. Amma biz bunları bilirik də. Ona görə də yenə deyirəm, həm deputatlar, həm sırayı vətəndaş, həm yazıçı, bəstəkar, hamı bir səsə, çəkici bir yerə vurmalıdır.

Bəli, ulu öndər həmişə deyirdi ki, əlbəttə, müstəqilliyi, suverenliyi elan etmək, bəyan etmək çox asandır, amma onu qoruyub saxlamaq, bax, biz indi neçə illərdir görürük ki, nə qədər çətinidir. Ona görə bu çətinliyə sinə gərməliyik. İndi bilirsiniz, dünyada beynəlxalq hüquq işləmir, hər yerdə hərc-mərclikdir. Şükürlər olsun Allaha ki, Azərbaycan inkişaf yolu ilə gedir, bütün sahələrdə inkişaf, əmin-amanlıq, sabitlik var. Bu əmin-amanlığı, bu inkişafı, bu sabitliyi gözü götürməyən qüvvələr müxtəlif yollarla, bax, belə gülünc, çox bisavad, çox primitiv şəkildə bizə qarşı belə mübarizə aparırlar. Ona görə də, əslində, heç narahat olmağa da dəyməz. Amma hər halda bu söhbət qalxıbsa, biz münasibətimizi bildirməliyik və fikrimizi deməliyik.

Təşəkkür edirəm, sizi yordum. Xahiş edirəm, 8-ci məsələyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri

(saat 12.46 dəq.)

Lehinə	97
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədədir. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Ziyafət müəllim, o barədə məlumat verdim. İndi 10-cu məsələdir. İnzibati Xətalər Məcəlləsi barədə məlumat verdim.

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. 10-cu məsələ. “Hesablama Palatası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, birinci oxunuş. Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Qeyd olunan Qanuna əsasən dövlət büdcəsi zərfinə daxil olan sənədlərin və məlumatların dairəsinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur ki, bu məlumatlardan biri də Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş güzəşt və azadolmalar barədə məlumatlardır. Bu isə azadolma və güzəştlərin həcmi, səmərəliliyi, onun məbləği barədə qiymətləndirilmələrə imkan verəcəkdir. Eyni zamanda, 8.13-cü maddənin ləğvi nəzərdə tutulur ki, nəticədə Hesablama Palatasının inzibati xətalər haqqında işlərə baxmaq və inzibati tənbeh tətbiq etmək hüququ aradan qaldırılır. Millət vəkillərindən birinci oxunuş olduğu və heç bir dəyişiklik təklif edilmədiyi üçün səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Çıxış etmək istəyən varmı? Onda xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.49 dəq.)
Lehinə	88
Əleyhinə	1
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

“Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi (birinci oxunuş). Buyurun, Ziyad müəllim.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri, biz “Büdcə sistemi haqqında” Qanunda dəyişiklik etmişdik. Dəyişikliyə görə dövlət zəmanəti üzrə borc öhdəliklərinin yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün müvafiq məqsədli büdcə fondu yaradılırdı. Yeni dəyişiklik isə nəzərdə tutur ki, Dövlət borcu və zəmanəti üzrə öhdəliklərin Təminat Fondu yaradılır və bu cümlə də “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında” Qanuna əlavə edilir. Yəni kapital ehtiyatları formalaşdırıldıqdan və Mərkəzi Bankın illik maliyyə hesabatı auditor rəyi ilə təsdiqləndikdən sonra reallaşdırılmış mənfəətin sərbəst qalığı dövlət büdcəsinə, o cümlədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müraciətinə əsasən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı ilə razılaşdırılmaqla Dövlət borcu və zəmanəti üzrə öhdəliklərin Təminat Fonduna köçürülür. Burada əvvəllər məqsədli fond idi, indi isə öhdəliklər üzrə Təminat Fondu ilə əvəz olunur. Ona görə millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edərdim.

Sədrlik edən. Buyurun, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.51 dəq.)
Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	94
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

“Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş). Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri, həqiqətən, son vaxtlar “Dövlət rüsumu haqqında” Qanunda dəyişikliklər edilir. Mən hörmətli Çingiz müəllimin fikirlərini təsdiq edirəm, çünki komitədə mən də komitənin bir üzvü kimi bildirdim ki, təklif edilən dəyişiklik sahibkarların maraqlarına uyğun gəlmir. Çox təəssüf ki, biz bu Qanunda indiki dəyişiklikdə düzəliş etməyə nail ola bilmədik. Amma müraciətlər daxil olur, həqiqətən, iki kvadratmetrin bir kvadratmetrə endirilməsi çox böyük narazılıqlara səbəb olur. Yəqin ki, gələcəkdə bu məsələ barədə də düşünməyə dəyər.

“Dövlət rüsumu haqqında” Qanuna gəldikdə isə Qanunun 17.8-ci maddəsinə aşağıdakı cümlə əlavə edilir. “Xarici ölkələrin müvafiq orqanları tərəfindən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına münasibətdə çoxdəfəlik giriş vizalarının rəsmiləşdirilməsi üçün tutulan rüsumun məbləği bu Qanunla eyni hərəkətlərə görə müəyyən edil-

miş məbləğdən fərqli olduqda, dövlət rüsumunun dərəcəsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı ilə həmin ölkələrdə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına münasibətdə tutulan rüsumlar səviyyəsində tətbiq edilir”.

Təbii ki, bu, obyektivdir, ona görə də qanun layihəsinə birinci oxunuş kimi səs vermələrini xahiş edərdim.

Sədrlik edən. Buyurun, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.53 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

“Dövlət rüsumu haqqında” və “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi (birinci oxunuş). Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Bilirsiniz ki, “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda təhsil müəssisələrinin akkreditasiyadan keçməsi nəzərdə tutulmuşdur. Adıçəkilən qanuna əsasən təhsil müəssisəsinin akkreditasiyası təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin qəbul olunmuş dövlət təhsil standartlarına və digər normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədi ilə aparılır. Eyni zamanda, Qanunun 29.0.28-1-ci maddəsinə əsasən təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası dövlət rüsumu tutul-

maqla həyata keçirilməlidir.

“Dövlət rüsumu haqqında” Qanuna təklif olunan dəyişiklikliyə əsasən təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsinə görə tutulan dövlət rüsumunun dərəcələri müəyyən olunur. Təhsil müəssisələrinin statusundan və akkreditasiya işinin həcmindən asılı olaraq təhsilin pillə və səviyyələri üzrə dövlət rüsumu dərəcələri fərqləndirilmişdir.

Digər bir dəyişiklik “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır. Belə ki, həmin qanuna əsasən dövlət məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələri təhsil fəaliyyətini lisenziya almadan həyata keçirirlər. Millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə də münasibət bildirmələrini xahiş edərdim. Bu, birinci oxunuşdur.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qanun layihələri ilə bağlı hörmətli həmkarlarımız çıxış etmək istəyirlər. Qüdrət Həsənquliyev.

Q.Həsənquliyev. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Bu rüsum ilə bağlı 32-ci maddə, 32-1-ci maddədə bir cədvəl verilib və orada 32-1.1-də qeyd olunur ki, məktəbəqədər təhsil müəssisələri üçün 3000 manat, sonra 32-1.2-də yazılır, ümumtəhsil müəssisələri, 32-1.3-də yenə qayıdırıq ki, məktəbdənkənar təhsil müəssisələri üçün 7000 manat rüsum. Bilirsiniz, biz o vaxt bu Vergi Məcəlləsinə müvafiq əlavə və dəyişikliklər etdik. Bilirik ki, Azərbaycanda birinci sinfə gedən bütün uşaqlar məktəbəqədər təhsillə əhatə olunurlar. Ona görə də onlar vergidən azaddırlar. Yəni əgər biz həmin müəssisələri vergidən azad etmişiksə, tutaq ki, məktəbəqədər təhsil müəssisələri üçün bu qədər, 3000, o cümlədən elə məktəbdənkənar təhsil müəssisələri üçün də 7000 manat rüsumun müəyyən olunması, mən

hesab edirəm ki, həddindən artıq çoxdur.

Mən, ümumiyyətlə, məktəbəqədər təhsil müəssisələrini tamamilə bu rüsumdan azad olunmasının tərəfdarıyam və onu təklif edirəm. Burada simvolik olaraq lap bir manat, iki manat nəzərdə tutmaq olar, ona görə ki, yenə söyləyirəm, Azərbaycanda buna çox böyük ehtiyac var. Mən dəfələrlə müraciət etmişəm ki, yəni bu məktəbəqədər təhsil müəssisələri açan iş adamlarından, əslində, belə deyim, Azərbaycanda bu qədər ehtiyac olan bu cür müəssisələr açmaq üçün torpaq sahələri ayrılсын, güzəştli kreditlər verilsin. Lisenziyanın verilməsinə görə 3000 manat vəsaitin tutulmasını mən kifayət qədər çox hesab edirəm. Diqqətinizə görə çox sağ olun.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini **Bahar Muradova** sədrlik edir*

Sədrlik edən. Sağ olun, Qüdrət müəllim. Fərəc Quliyev.

F.Quliyev. Sağ olun, Bahar xanım. Deməli, bu dəyişiklikdə, təbii ki, tərəqqi məsələlər var, xüsusən peşə məktəblərində dərsləklərin verilməsi də yenilikdir və bu da stimül yaradacaqdır.

Mən bir başqa məsələyə toxunmaq istəyirəm. Burada akkreditasiya ilə bağlı rəqəmlər var. Müəyyən məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, ümumi təhsil müəssisəsi açılanda ödəmələr var idi. Mən istəyirəm deyəm ki, Azərbaycanda baş verən tendensiyaya görə son vaxtlar rusdilli təhsil alanların sayı artaraq 5 faizə çatıbdir. Bu çox böyük rəqəmdir və xeyli rusdilli məktəblər vardır. Burada rus dilli universitetlərin xeyli filialları açılmağa başlayıbdir. Televiziyalarda rus dili ilə bağlı olaraq xüsusi, geniş

proqramlar verilməyə başlayıbdır. Çox təəssüflər olsun ki, Türkiyə filmi göstərəndə tərcümə ilə verirlər, amma rus dilində olan verilişlərdə, filmlərdə bunlar nəzərə alınmır. Ona görə bu tendensiyanı qırmaq üçün mən Azərbaycanda məhz türk dilində, Azərbaycan dilində olan açılacaq təhsil müəssisələrinə rüsumlarda güzəştlərin nəzərdə tutulmasını uyğun hesab edirəm.

Bir vaxtlar Türkiyə iş adamları burada məktəblər açmışdılar. Sonda məlum səbəblərdən bunların bir qismi bağlandı. Hərçənd bir məsciddə molla pis olanda məscidi bağlamırlar, molla dəyişəndə məsələlər düzəlir. Mən hesab edirəm ki, belə məsələlərdə Azərbaycan–Türkiyə münasibətlərini saxlaya bilən mütəxəssislər qalmaq şərti ilə Türkiyənin burada açdığı məktəblərin çox olması üçün Türkiyədən gəlib bu cür məktəbləri açmaq istəyənlərə də güzəştlərin nəzərdə tutulması lazımdır. Biz dilimizin qorunması, Türkiyə–Azərbaycan münasibətlərinin yüksək səviyyədə davam etməsini təmin etmək üçün bu addımı atmalıyıq.

Mən təzə bir məlumat oxudum ki, artıq Türkdilli Dövlətlərin Ticarət və Sənaye Palatası da yaradıldı. Bu inteqrasiyanın gətirdiyi zamanda başqa, əcnəbi dillərdə məktəblər, ümumi təhsil müəssisələri, ya başqa müəssisələrin açılması ilə türkdilli müəssisələrinin açılmasına fərq qoymaq üçün bu rüsumda, mənəcə, dəyişiklik və güzəşt etmək lazımdır. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Fərəc müəllim. Kifayət qədər cavab, mövqə tələb edən fikirlər səsləndirildi. Düşünürəm ki, İsa müəllim və Ziyad müəllim bu məsələ ilə əlaqədar mövqə bildirə bilirlər. Əflatun Amaşov.

Ə.Amaşov. Hörmətli Bahar xanım, hörmətli həmkarlar, əziz media nümayəndələri. Biz bu gün “Dövlət rüsumu

haqqında” və eyni zamanda, “Təhsil haqqında” qanunlarda dəyişiklik edirik. Təhsil müəssisələrinin akkreditasiyadan keçməsinə görə dövlət rüsumu müəyyənləşdirəcəyik. Əlbəttə, kim isə özəl müəssisə yaradırsa, bundan qazanc götürməyi də nəzərdə tutur. Ancaq gəlin, nəzərə alaq ki, burada söhbət təhsildən gedir. Məhz buna görə də təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasına görə dövlət rüsumunun tətbiqinə diqqətlə yanaşmalıyıq. Hesab edək ki, bir sahibkar təhsil müəssisəsi açmaq istəyir. Nəyə görə ondan akkreditasiya üçün pul tutulmalıdır? Axı, bu adam vəsaitini hansısa şadlıq sarayı açmağa deyil, təhsilə yönəldir. Prinsipcə onun istəyi bəşəridir. Düşünürəm ki, hər hansı bir dövlət rüsumundan, ümumiyyətlə, söhbət getməməlidir. Sadəcə, nəzarət edilməlidir ki, keyfiyyətli təhsil olsun və mövcud qanunvericilikdən irəli gələn tələblər gözlənilsin. Buna görə də nəzarəti, təbii, müvafiq dövlət qurumu aparmalıdır.

Digər tərəfdən, əgər akkreditasiya ilə bağlı dövlət rüsumu tətbiq edilirsə, hesab edirəm ki, qanun layihəsindəki rəqəmlər adekvat olmalıdır. Rəqəmlər 13–15 min manat arasında dəyişir. Bu, həddən artıq çoxdur. Onların müəyyənləşdirilməsində nələr, hansı parametrlər əsas götürülür, məlum deyil. Yəni layihənin 32.1.8-ci bəndində göstəriləni kimi, təhsil fəaliyyətini həyata keçirən digər qurumlar nə üçün akkreditasiyaya görə 15 min manat ödəməlidir? Heç olmasa, bu rəqəmlərə yenidən baxmalıyıq. Deyəcəklərim bu qədər. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Mən bir daha vurğulamaq istəyirəm, çox xahiş edirəm, bu fikirlərlə əlaqədar sonda qanun layihəsini təqdim edən komitə sədrləri açıqlama versinlər. Çünki bəzən bizim ümumi bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun yeritdiyimiz siyasətlə bir araya sığ-

mayan fikirlər də səsləndirilir. Bəzən bu, fərqli yozula birlər. Ona görə, çox xahiş edirəm, İsa müəllim, bu məsələlərlə əlaqədar açıqlama verin. Asim Mollazadə.

A.Mollazadə. Çox sağ olun, Bahar xanım. Hörmətli millət vəkilləri, dövlət başçısı tərəfindən son vaxtlar həyata keçirilən islahatların məqsədi xalqın rifahını artırmaqdır. Hər şey sosial sahə ilə bağlıdır. Mənə elə gəlir ki, təqdim olunan layihə bu rüsumların artırılması dövlət başçısının apardığı siyasətə ziddir. Bu, ilk növbədə, təhsil, bilik sahəsinə bir növ zərbədir. Bununla yanaşı, sahibkarlığa, orta və xırda sahibkarlara, müəllimlərin rifahının artırılması üçün yaradılan müəssisələrə bir zərbədir.

Mən düşünürəm ki, biz burada, Milli Məclisdə bu rüsumların artırılmasının qarşısını almalıyıq. Bu, bizim xalqın mənafeyinə uyğun deyil. Bir sıra kurslar nəyə görə yararır? Təhsil sistemində müvafiq qüsurlarla bağlıdır. Məsələn, universitetin mühasibat uçotu bölməsinin tələbələri sonra gedib mühasibat uçotu kurslarında öz peşəsini öyrənirlər. Dilləri universitetdə öyrənə bilməyən tələbələr dil kurslarına gedirlər və öz peşə səviyyələrini artırmaq istəyirlər. Lakin biz burada, Milli Məclisdə bu rüsumların artırılmasını qəbul ediriksə, deməli, həm təhsilin inkişafında, həm də müəyyən qədər məmurların və təhsil sistemində mövcud olan qüsurları ört-basdır etmək istəyirik. Yeni onlara vəsait veririk. Azərbaycan dövlət büdcəsinin hərbi xərclərindən sonra ən böyük xərcləri təhsil sistemindədir. Çox təəssüf ki, bu vəsaitin böyük bir qismi çox güman ki, ünvanına çatmır. Çox sağ olun. Mən bu təkliflərin əleyhinə səs verəcəyəm və xahiş edirəm, hörmətli millət vəkilləri rüsumların artırılmasının qarşısını ala.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini Ziyafət Əsgərov sədrlik edir*

Sədrlik edən. Musa Quliyev.

M.Quliyev. Çox sağ olun. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri! Məndən öncə çıxış edən millət vəkillərinin hamısının fikirlərinə şərikəm. Konkret olaraq təklif edirəm ki, “Təhsil haqqında” Qanuna edilən dəyişiklik və konkret 32-ci maddənin mülahizə hissəsi gündəlikdən çıxarılsın, geriye qaytarılsın və əsaslandırma ilə yəni-dən bizə təqdim olunsun. Nəyə görə? Cənab Prezident 2019-cu ili sosial müdafiə və sosial rifah sahəsində xüsusi il elan etdiyi halda cənab Prezidentin siyasətinə zidd, de-diklərinə tamamilə uyğun olmayan belə rüsumlar daxil olur.

İstər təhsil, istərsə də səhiyyə dövlətin vətəndaş qarşı-sında birbaşa konstitusion öhdəliyidir, vəzifəsidir. Təhsil dövlətin xüsusi sosial layihəsidir. Dəxli yoxdur, özəl təhsil müəssisəsi, dövlət təhsil müəssisəsi oldu. Bunların hər ikisinə dövlətin dəstəyi olmalıdır.

15 min, 20 min manat rüsum elə bilirsiniz, sahibkardan alınacaqdır? Sahibkardan alınmayacaq. Öz övladını orada oxutmaq istəyən valideyndən, Azərbaycan vətəndaşından alınacaqdır. Hansı ki, cənab Prezident həmin vətəndaşın sosial rifahını gücləndirməkdən ötrü təkcə bir il ərzində 20-dən çox fərman və sərəncam veribdir. Bu layihəni ha-zırlayanlar niyə cənab Prezidentin siyasətinə zidd gedir-lər? O da araşdırılmalıdır. 15–20 min manat az vəsait deyil. Bir də ki, bu, akkreditasiya nədir axı? Akkreditasi-yanı dövlət öz vəsaiti hesabına edib, deyə bilməz ki, ay vətəndaş, sən özəl təhsil müəssisəsində oxuyan uşağına da mən bu dəstəyi verirəm. Bu, əslində, dövlət miqyasında

götürəndə böyük bir vəsait deyil. Amma vətəndaş miqyasında götürəndə bu, böyük bir vəsaitdir. Söhbət tək-cə vəsaitdən getmir, söhbət münasibətdən, siyasətə olan münasibətdən gedir. Cənab Prezident bu ili sosial rifah, sosial müdafiə sahəsində xüsusi il elan edibsə, gəlin, biz də cənab Prezidentin siyasətini əməli işimizlə dəstəkləyək. Yoxsa, sözlə dəstəkləmək, – biz sinəmizi qabağa vermişik, filan, – bu ifadələrə ehtiyac yoxdur. Təklifim bundan ibarətdir, mənim təklifim səsə qoyulsun, bu maddə gündəlikdən çıxarılsın, geri qaytarılsın. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Qənirə Paşayeva.

Q.Paşayeva. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkili həmkarlarım! Mən də həmkarlarımin təkliflərini dəstəkləyirəm. 32-1-ci maddənin layihədən çıxarılaraq səsə qoyulması daha yaxşı olar. Çünki bu, əslində, 10 minlərlə insanımızın həyatına təsir edəcək. Bəli, Musa müəllim çox haqlı şəkildə söyləyir, bu rüsumlar o sahibkarların cibindən daha çox vətəndaşın cibindən çıxarılmaya başlanacaq. Bu da insanlarımız arasında narazılıqları artırabilir. Nə ehtiyac var? Cənab Prezident sosial sahədə nə qədər layihələr, sosial islahatlar həyata keçirib ki, insanlarımızın həyat şəraitinə müsbət təsiri olsun.

Mən kənd bölgələrini təmsil edən, kənd rayonlarının bir millət vəkiliyəm. Məsələn, bağçalar çatışmır, dövlət bağçalarının çoxu çətin vəziyyətdədir. Ondan-bundan xahiş edirik ki, bu bağçaların şəraitinin bir az düzəlməsinə, bəlkə siz də bir xeyriyyəçi kimi dəstək olasınız. Müəyyən dəstəklər olsun, dövlət hamısını, belə deyək, təmirləri də başa çatdırıb bilmir. Şərtlər çətinidir. Heç bir rüsumlar olmadan biz bölgələrdə özəl bağçaların açılmasını görmürük, şərtlərin məqbullaşdırılmasını istəyirlər. İndi belə rüsumlarla kim gedib bölgələrdə, kənd, rayon bölgələrində

bu fəaliyyətlə məşğul olacaq, bunu rentabelli olaraq görə-cəklər. Amma cənab Prezidentin siyasəti odur ki, bölgələrdə məktəbəqədər təhsil müəssisələri, özəl müəssisələr açılınsın, daha da artsın, dövlətin üzərindəki bu yükün bir hissəsi azalsın. Amma bu şərtlər bu vəziyyəti daha da çətinləşdirəcək və bundan sonra insanların gedib o bölgələrdə bu rüsumla belə bir fəaliyyətlə məşğul olacağını gəlin, heç düşünməyək. Çünki indi bu şərtlərlə, bu rüsum olmadan, belə deyək, əgər bu fəaliyyətlər yoxdursa, demək olar ki, çox zəifdirsə, onda biz bunun gələcəyini heç düşünə bilmərik.

Eyni mövzu peşə təhsili ilə bağlıdır. Bu rəqəmlər çox böyük rəqəmlərdir. Yəni bu rəqəmləri nəzərə alanda Bakıdakı, belə deyək, çox imkanlı insanların övladlarının getdiyi bəzi özəl bağçaları, bu istiqamətdəki parametrləri əsas götürərək bu qərarları vermək olmaz. Bakıdakı bəzi bağçalar bütün respublika üzrə yanaşmalar deyil. Özəl bağçalar, onların gəlirləri, imkanlarının olması məsələsinə respublika, kənd rayonları səviyyəsində baxmaq lazımdır. Mən də düşünürəm ki, təhsillə bağlı məsələlərdə ehtiyatlı olmalıyıq. İndi hörmətli Ziyad müəllim ikinci oxunuşa qədər təşəbbüsçü qurumla bu məsələni bir daha danışarsa, çox yaxşı olardı.

Ziyafət müəllim, Sizin icazənizlə, mən bir məsələni də qeyd edərdim, çünki ayın 31-nə qədər iclas olmayacaq. Mən kəndlərdən gəlirəm. İnsanlarımız bu məsələni qaldırır və bizdən millət vəkili olaraq xahiş edirlər. Bilirəm ki, kənd rayonlarını təmsil edən millət vəkiliəmizin hamısından bu xahişlər olur. Qanunvericiliklə və müvafiq qurumlar qarşısında bu məsələni qaldırıb nə edə biləriksə, buna baxmağımız lazımdır.

Bu gün kəndlərimizdə belə bir vəziyyət yaranıb. Cənab

Prezident bütün qurumlar qarşısında məsələni qoyur, “Azəriqaz” qarşısında da bir daha məsələ qaldırıldı ki, əhalimizin qazla təminatı çox ciddi məsələdir. Bu istiqamətdə böyük işlər görülür. Çalışmalıyıq ki, insanlarımızın əksəriyyətinin təminatı yüksək səviyyədə yaxşılaşsın. Amma indi bir vəziyyət var. Sovet işğalında yaşadığımız 80-ci illərdə kəndlərə qaz boruları çəkilirdi, vətəndaşların evinə qaz verilir və təmin olunurdu. Təbii, bu qaz boruları hazır idi, qaz verilməyə başlandıqda insanlardan, sadəcə, qazın verilməsinə görə vəsait tələb olunurdu ki, yandırdığımız qaza görə bu vəsait verilsin. Amma 80-ci illərdən sonra kəndlərdə yeni mənzillər, evlər tikildi. Yəni kəndin bir tərəfində boru xətti var, o vətəndaşlara qaz verilir. Kəndin bir hissəsində qaz var, eyni kənddir, eyni insanlardır, çoxu bir ailənin övladlarıdır, amma o zaman yeni evlər, mənzillər tikilib boru çəkilməyib. Bu insanlar qazla təmin oluna bilmirlər, bunlara deyirlər ki, borunu özünüz çəkməlisiniz. Boru çəkmək asan məsələ deyil. Kəndlərdə problem yaranıb. Kəndin 70 faizində qaz var, bu kəndə qaz gəlir, 70 faiz insan istifadə edir, amma 30 faiz istifadə edə bilmir. 80 faiz istifadə edir, 20 faiz istifadə edə bilmir. Kəndlərdə bu istiqamətdə ciddi narahatlıq var. Onlar xahiş edirlər ki, biz də yandırdığımız qazın pulunu verməyə hazırıq. Dövlətimiz kömək etsin, bu boru xətləri çəkilsin, bizim evlərimizə də qaz verilsin, pulunu ödəməyə hazırıq. Amma biz gedək, o boru xəttini çəkək, necə çəkək, az vəsait deyil? O, bu qurumlara müraciətləri və sair kim təşkil etməlidir? O küçədən, məsələn, o borunun çəkilməsində insanların birinin imkanı var, birinin imkanı yoxdur.

Ona görə mən çox xahiş edirəm, müvafiq qurumlara buradan çağırış edirik ki, cənab Prezidentin özəlliklə son müşavirədə əhalinin qazla təminatı ilə bağlı vurğuladığı

fikirlər, “Azəriqaz”a tapşırıqları vardı, bu məsələyə baxılsın. Çünki insanlarımız inanır ki, bu məsələ cənab Prezidentə çatarsa, cənab Prezident bütün məsələlərdə olduğu kimi, bu məsələnin həllində də vətəndaşlarımızın xeyrinə qərarların, tapşırıqların verilməsini həll edəcək.

Kəndlərimizə əgər qaz verilsə, aran kəndlərində insanların hamısının ondan yararlanması çox önəmlidir. Ona görə bu məsələni burada qaldıraraq müvafiq qurumlardan da xahiş edirəm. Bilirəm ki, bu məsələni gündəlikdən kənarda qaldırdıq, amma insanlarımız bu təklifi də burada səsəndirməyimi istəyirdilər. Ona görə inanıram ki, müvafiq qurumlar cənab Prezidentin sosial sahədə yürütdüyü siyasətə dəstək olaraq kəndlərimizin əksəriyyətində olan bu problemin həlli istiqamətində də addımlar atacaqlar. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Məlahət İbrahimqızı.

M.İbrahimqızı. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Məndən öncə danışan həmkarlarımın, Qüdrət müəllimin, Asim müəllimin, Qənirə xanımın dedikləri bütün fikirləri mən də bölüşürəm. Amma Musa müəllimin dediyi fikirlərin üzərində dayanmaq istəyirəm. Həqiqətən də, mən də hesab edirəm ki, bu gün müzakirəyə çıxarılan bu qanun layihəsinin 32-1 maddəsi tamamilə dövlətimizin, şəxsən möhtərəm Prezidentimizin apardığı siyasətə ziddir. Nəyə görə, bunu mən hansı aspektdən demək istəyirəm? Möhtərəm Prezidentimizin tapşırığı ilə bu müəssisələr 10 illik vergidən azaddır, sadələşdirilmiş vergiyə keçirilib. Məqsəd bir tərəfdən məktəbəqədər təhsil sisteminin yaxşılaşdırılması, digər tərəfdən sahibkarlıq fəaliyyətinin daha da inkişaf etdirilməsidir. Amma bunun əksinə olaraq qanun layihəsinə belə bir dəyişikliyin gəlməsi, həqiqətən də, çox qaranlıq və şübhəli görünür. Ona görə mən hesab edirəm

ki, bütün həmkarlarımız və eləcə də mən bu qanun layihəsində olan maddə 32-1-in əleyhinə səs verəcəyik və bu maddənin, ümumiyyətlə, müzakirədən çıxarılmasını xahiş edirəm. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. İsa Həbibbəyli.

İ.Həbibbəyli, *Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri.*

Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli deputat həmkarlarım. Mən, əvvəla, deputat həmkarlarımıza müzakirəyə çıxarılan “Dövlət rüsumu haqqında” və “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunlarında dəyişikliklərlə bağlı 32-1-ci maddədən başqa digər maddələrinə müsbət rəy vermələrinə görə minnətdarlığımı bildirirəm. 32-1-ci maddə ilə bağlı aşağıdakıları demək istəyirəm.

Birincisi, dövlət akkreditasiyası 5 ildə bir dəfə keçirilir. İndiyə qədər belə idi ki, dövlət təhsil müəssisəsi, yəni Təhsil Nazirliyi özünün akkreditasiya qurumunu yaradaraq öz əməkdaşları tərəfindən tabeliyində olan təhsil müəssisələrində akkreditasiya keçirirdi. Dünya təcrübəsində bu, məqbul hesab edilmir. Hətta akkreditasiya ali dövlət orqanı olan Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki qurum tərəfindən keçirilsə də, ora mütləq Təhsil Nazirliyinə tabe olmayan müəssisələrdən ixtisaslı mütəxəssislər dəvət olunmalıdır. İxtisaslı mütəxəssislər, tutaq ki, ali məktəbi akkreditasiyadan keçirmək üçün 1 ay, bəlkə də 2 ay işdən olacaqlar. Onlara mütləq əmək haqqı ödənilməlidir. Yaxud nəzərdə tutulur ki, ümumiyyətlə, yaxşı olardı ki, akkreditasiya dövlət qurumlarının tabeliyində olmayan özəl təşkilat tərəfindən keçirilsin. Həmin özəl təşkilat da onu müəyyən maliyyə vəsaiti ödənmədən keçirməz. Akkreditasiyadan keçmədən isə təhsildə yüksək dövlət standartlarını qoruyub saxlamaq, keyfiyyətini inkişaf etdirmək

mümkün deyil. Dünya təcrübəsində bu yoxdur.

Mən hesab edirəm ki, bizim deputat yoldaşlarımız da akkreditasiyanın əleyhinə deyillər. Onları narahat edən rüsumların miqdarının bir qədər çox olmasıdır. Çoxluq Azərbaycan cəmiyyətinin reallığını ifadə edən deputatlarımız bu fikirdədirsə, biz də 32-1-ci maddənin rəqəmlərini, qiymət meyarlarını Təhsil Nazirliyi ilə bir yerdə ikinci oxunuşa qədər bir də müzakirə edib təkliflərimizi təqdim edərik. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, İsa müəllim. Eldar Quliyev.

E.Quliyev. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Mən təhsil müəssisəsində işləyən bir insan kimi fikrimi bildirmək istəyirəm. İsa müəllim, həqiqətən də, düz deyir. Akkreditasiya 5 ildən bir keçirilir, mütəxəssislər cəlb olunur. Söhbət akkreditasiyanın əleyhinə olmaqdan getmir. Akkreditasiya mütləq olmalıdır. 5 ildən bir müddət saxlanılmalıdır. Çünki əgər burada rüsumlar dəyişər, bunlar ödənişli olarsa, mütləq diqqətdə saxlanılmalıdır ki, 2 ildən bir, 3 ildən bir akkreditasiya keçirilməsin, necə 5 ildən bir nəzərdə tutulur elə olsun. Bir də burada söhbət rüsumun məbləğindən gedir. Mən hesab edirəm ki, ona mütləq yenidən baxılmalıdır. Təhsil Nazirliyinin nümayəndələri bizim Milli Məclisin komitəsi ilə bir yerdə baxsın.

Bir məsələyə də baxılmalıdır. O rüsumlar ki nəzərdə tutulacaq, elə təhsil müəssisəsi var, orada 25–30 min, eləsi də var, 2200–2500 tələbə oxuyur. Əlbəttə, bunlara eyni məbləğdə rüsum tətbiq etmək, hesab edirəm ki, reallıq olmazdı.

Digər tərəfdən, siz bilirsiniz ki, ölkə Prezidenti 5–6 il bundan qabaq məktubla bizə müraciət etdi, təhsil müəssisələrindən əlavə dəyər vergisini götürdük. Onlara şərait yaratdıq ki, qalan vəsaiti təhsilin, maddi-texniki bazanın

inkişafına tətbiq etsinlər. Mən də hesab edirəm ki, 32-1-ci maddə çıxarılsın. Mən həmkarlarımdan da xahiş edirəm ki, buna dəstək versinlər. Qalan məsələləri biz həll edək. Bu məsələlərə yaxınlarda yenidən bir də baxılar və yəqin ki, müəyyən bir nəticəyə gələrik. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Ziyad müəllim, nə isə demək istəyirdiniz? Buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri! Təbii ki, mən də, İsa müəllim də hamıya təşəkkür edirik ki, kifayət qədər ətraflı müzakirə olundu. Bu qanun layihəsi birinci oxunuşdur. Birinci oxunuşda biz olduğu kimi təqdim etməliyik. Təbii ki, qabaqda ikinci, üçüncü oxunuş olacaq. Mən sizə bir komitə sədri kimi bizim komitənin adından məlumat vermək istəyirəm ki, biz bu barədə ətraflı müzakirələr aparacağıq. Dünya təcrübəsi, MDB məkanında və digər ölkələrdə olan vəziyyət ilə tanış olacağıq. Eyni zamanda, dövlət müəssisələri bundan azaddırlar. Burada söhbət özəl müəssisələrdən gedir. Özəl müəssisələrin də özünün qayda-qanunları var. Sahibkar iş görür və bunun nəticəsini də, təbii ki, əldə etməlidir. Ona görə də biz müqayisəli təhlillər aparmalıyıq. Burada yaxşı bir söz deyildi, regionlar, təhsil müəssisələrində çalışanların, oxuyanların sayı və sair amillər var ki, onların da kompleks təhlilini biz, Ziyafət müəllim, ikinci oxunuşda aparacağıq və Sizə, Milli Məclisə məlumat verəcəyik.

Mən əminəm ki, bugünkü müzakirələr, millət vəkillərinin qaldırdığı məsələlər diqqətəlayiqdir. Amma bu qanun layihəsinə müsbət münasibət bildirməliyik, ona görə ki, birinci oxunuşdur. Birinci oxunuşdan sonra meydana çıxan, burada qaldırılan məsələlər araşdırılacaq və növbəti

mərhələlərdə millət vəkillərinə məlumat veriləcəkdir. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. İsa Həbibbəyli.

İ.Həbibbəyli. Qanun layihəsi birinci oxunuş olduğu üçün tam halda səsə qoyaq. Amma deputat yoldaşlarıma dərinədən təşəkkür edirəm, onları əmin edirəm ki, ikinci oxunuşa qədər mütləq işçi qrupu ilə birgə ciddi müzakirə edəcəyik. Onda mütəxəssislərin izahı olacaqdır.

Sədrlik edən. Çox sağ olun. Buyurun, xahiş edirəm, qanun layihəsinə birinci oxunuşda münasibət bildirin. Qalan məsələləri ikinci oxunuşda müzakirə edib həll etmək olar.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.21 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	4
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, birinci oxunuş. Buyurun, Hadi müəllim.

H.Rəcəbli, *Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri.*

Hörmətli Ziyafət müəllim, Əmək Məcəlləsinin 221-ci maddəsinə dəyişiklik nəzərdə tutulub. Burada 2-ci bölümin 3 müddəəsi Məcəllədən çıxarılır. Bunun da səbəbləri var. Əsasən bu maddələr, demək olar ki, uzun müddət işləmirdi və yeni baxış lazım idi. Bu gün 221-ci maddənin

əgər 4-cü bəndinə fikir versək, burada belə bir cümlə yazılıb. “Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fondunun idarə olunması və onun vəsaitlərindən istifadə edilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilmiş əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada həyata keçirilir”.

Bizdə bugünkü vəziyyət ondan ibarətdir ki, Nazirlər Kabinetinin 1999-cu ilin 15 aprel tarixli 122 nömrəli fərmanına əsasən Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fondunun yaranması nəzərdə tutulur və bu fondun da əsasnaməsi müəyyənləşəcək. Beləliklə, bununla bağlı müvafiq sığorta fondları ilə xüsusi müqavilə bağlanmışdır, sənəd imzalanmışdır və bu, əlbəttə, Əmək Məcəlləsində əməyin mühafizəsinin güclənməsinə xidmət edən bir addımdır. Bu 3 müddəə Məcəllədə uzun müddətdir mövcuddur, amma təcrübə göstərir, bu maddələr, demək olar ki, işləməyib. Beləliklə, yeni yaradılan fond bu məsələlərin həllində xüsusi rol oynaya bilər. Xahiş edirəm, deputat həmkarlarım buna səs versinlər.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qüdrət Həsənzadə.

Q.Həsənzadə. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Ümumiyyətlə, burada çıxarılan məsələlər nədir? Yəni dövlət büdcəsindən ayırmalar olmayacaq, Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fonduna müəssisələrin mənfəətindən ayırmalar olmayacaq və sair. Yəni burada ancaq müəssisələr, vətəndaşların könüllü ödəmələri və başqa ödəmələr hesabına təşkil olunacaq. Birinci, Hadi müəllim izah versin ki, bu başqa ödəmələr deyəndə nə nəzərdə tutulur? Yəni bu Fondda başqa ödəmələr nədən ibarət olacaq?

İkincisi, vətəndaşların könüllü ödəmələri. Yəni hansı vətəndaş aparacaq, tutaq, mülkiyyət növündən asılı olmayaraq, istər xüsusi, istər bələdiyyə, istərsə də dövlət mülkiyyətində olsun, hansısa müəssisəyə gətirəcək ki, sən

işçilərin əməyinin mühafizəsini yaxşı təşkil etmək üçün mən sənə pul verirəm. Yəni bu, qeyri-realdır. Bunun qanunvericiliyə daxil edilməsinin faktiki sürətdə mənası başa düşülmür. Ona görə ki, 5-ci bənddə qeyd olunur: “müəssisədə Əməyin Mühafizəsi Fondunun vəsaiti yalnız işçilərin əmək şəraitinin və təhlükəsizliyinin normativ tələblərə çatdırılması və ya müəssisədə mövcud olan əməyin mühafizəsi səviyyəsinin yüksəldilməsi tədbirlərində istifadə edilə bilər”.

Bu da hər bir sahibkarın vəzifəsidir, borcudur ki, o, əmək şəraitini, – yəni əmək qanunvericiliyi Konstitusiyasının tələbləridir, – əməyin mühafizəsini təşkil eləsin. Mən, ümumiyyətlə, təklif edirəm ki, Əməyin Mühafizəsi Fondu qondarma bir qurum, mənasız, işləməyən bir qurumdur, buna görə də bunu çıxarmaq lazımdır. Onsuz da hər bir müəssisənin vəzifəsidir ki, əməyin mühafizəsini təşkil eləsin və bu məqsəd üçün də pul ayırsın. Olmasa, ümumiyyətlə, əmək təhlükəsizliyi ilə məşğul olan dövlət qurumları tərəfindən həmin müəssisənin fəaliyyəti dəyandırılmalıdır. Ona görə də mən 221-ci maddənin, ümumiyyətlə, Əmək Məcəlləsindən çıxarılmasını təklif edirəm. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Hadi müəllim, şərh vermək istəyirsiniz, buyurun.

H.Rəcəbli. Necə məsləhətdir. Ziyafət müəllim, məsləhətdirsə, bir neçə cümlə ilə deyim. Yadınıza gəlsə, biz ötən il İşsizlikdən sığorta haqqında qanun layihəsini müzakirə elədik. Qanunu qəbul elədik və bu gün hamımız bunun nə qədər səmərəli işlədiyinin şahidiyik. Ora yığılan vəsaitin 50 faizini özünüməşğulluğa yönəldirik. Yəni ilkin olaraq elə bir təəssürat, təəvvür yaranır ki, haradasa formal bir qurumdur. Əslində isə bu, icbari sığorta element-

lərindən biridir. Məcburi sığorta formasıdır. Bunun indi elektron variantına keçilir. Müqavilə bağlanan kimi işəgötürən ilə müddəanın biri həmin bu dediyimiz əməyin mühafizəsi, sığorta olunması məsələsi ilə bağlıdır.

Ziyafət müəllim, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi 6 sığorta fondu ilə birgə həmin o fondun işləməsini daha aktual, daha operativ olması üçün bir memorandum imzalayıblar. Düşünürəm ki, inşaallah, hamımız bu fondun əhəmiyyətinin şahidi olacağıq və bu memorandumun imzalanması, bu gün Nazirlər Kabinetində xüsusi əsasnamənin hazırlanması ona gətirib çıxaracaq ki, bu fond fayda verəcək. İşəgötürən daim maraqlı olacaq ki, orada şərait yaxşı olsun, insanlar əziyyət çəkməsinlər, əməyin mühafizəsi olsun. Çünki son anda sığorta haqqını o ödəməlidir. O adamlara o vəsaiti ödəməlidir. Ona görə ən ciddi məsələlərdən biridir.

Sədrlik edən. Buyurun, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.27 dəq.)
Lehinə	88
Əleyhinə	1
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ “Yol hərəkəti haqqında”, “Milli arxiv fondu haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, birinci oxunuş. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli həmkarlar, ilk növbədə qeyd etməliyəm ki, bu layihənin işlənilib hazırlanmasının, qanunun təqdim olunmasının əsas səbəbi “Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında” Qanuna edilmiş dəyişikliklər və bununla bağlı cənab Prezidentin fərmanıdır. Məqsəd “Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında”kı Qanunda mədəniyyət abidələrinin qorunması ilə bağlı əksini tapmış müddəaların digər qanunlarda da öz əksini tapmasıdır. Əks-təqdirdə qeyd etdiyimiz kimi, bu əsas qanun ilə digər qanunlar – “Mədəniyyət haqqında”, “Milli arxiv fondu haqqında”, “Yol hərəkəti haqqında” qanunlar arasında ziddiyyət yarana bilərdi. Bunu xüsusi olaraq diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, təklif olunan, uyğunlaşdırma xarakteri daşıyan layihə bu ziddiyyəti aradan qaldırmış olur. Belə ki, abidələrə yaxın olan və onların mühafizə zonasından keçən sahələrdə nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti əgər abidələrin qorunması üçün təhlükə yaradarsa, onların hərəkəti məhdudlaşdırıla və ümumiyyətlə, qadağan oluna bilər. Qanunda bunun hansı orqanlar tərəfindən həyata keçirildiyi göstərilib. Qorucu rəhbərliyi, bir sıra hallarda daxili işlər orqanları tərəfindən və sair.

İkincisi, qeyd olunur ki, beynəlxalq əməkdaşlıq məqsədi ilə sənədlərin və kolleksiyaların xaricə müvəqqəti aparılması Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi qaydada həyata keçirilir. Digər məsələ, elmi tədqiqat və mədəni mübadilə məqsədi ilə abidələr Nazirlər Kabinetinin icazəsi ilə xaricə müvəqqəti aparıla bilər.

Bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, əslində, indi qanunda qəbul edəcəyimiz dəyişiklik “Tarix və mədəniyyət abidələrimizin qorunması haqqında” Qanunun müvafiq maddələrində öz əksini tapıb. Biz, sadəcə, qanunlar arasında

olan bu ziddiyyəti aradan qaldırmış oluruq. Ona görə hörmətli həmkarlarımdan bu layihələrə səs vermələrini xahiş edərdim.

Sədrlik edən. Sağ olun. Tahir Kərimli.

T.Kərimli. Təşəkkür edirəm. Hörmətli Sədrlik edən, hörmətli deputatlar. Əli müəllim burada cənab Prezidentin fərmanını da xatırlatdı, tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması barədə tədbirlər, doğrudan da, olduqca vacibdir.

Uyğunlaşdırılma ilə əlaqədar bizə təqdim olunan layihələrdən biri “Mədəniyyət haqqında” Qanunun 43-cü maddəsidir. Məhz bu 43-cü maddədə tarixi və mədəniyyət abidələrinin qorunması sahəsində təbliğat və digər vasitələr Azərbaycanın dövlət suverenliyinə, dövlət müstəqilliyinə, sərhəd toxunulmazlığına və milli maraqlarımıza uyğun olmalıdır. Eyni zamanda, tarixi irsin qorunması təmin olunmalıdır. Bu maddəyə dəyişiklik mənə imkan verir ki, burada bir sıra milli məsələlərə də toxunum. Bu, hər şeydən əvvəl, bizim Gürcüstan və Azərbaycan sərhədində Keşikçidağ məbədəgahı ilə bağlı olan hadisədir. Öncədən demək istəyirəm ki, Azərbaycan və Gürcüstan dövlətlərinin, Azərbaycan və gürcü xalqlarının dostluğu daim davam eləməlidir. Bu, həm də tarixi ənənəyə söykənir və bizə çox lazımdır. Eyni zamanda, geosiyasi mənada yolumuz Gürcüstandan keçir və ermənilər çox istərdi ki, bizi onlarla düşmən eləsin və sair. Lakun təəssüf edirəm ki, bizim bəzi ərazimizdən, məhz bizim suverenliyimiz daxilində onlara imkan veririk, gürcü xalqının bir sıra nümayəndələri gəlib Pasxa bayramlarını və orada nümayişlər keçirdilər, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi, suverenliyi əleyhinə şüarlar səsləndirdilər, qanunu ciddi şəkildə pozdular. Həm də bizi təhqir elədilər, Orta Asiyaya gedin və sair.

Əvvəla, onu demək istərdim ki, Azərbaycanda yaşayan xalqların əcdadları heç də təkcə Orta Asiyadan gəlməyib. Yəni aborigen xalqlar var, tarixə istinad eləyib misallar gətirmək olar. İkincisi, ona qalsa gürcülər özləri deyirlər, Misirdən, yaxud İberiyadan, İspaniyadan gəlirlər. Onlara da demək olar, siz də qayıdın, gedin yerinizə. Bu yön, bu məsələ ilə milli üstünlük nümayiş etdirmək və Azərbaycan xalqını təhqir etmək yolverilməzdir. Biz gürcü bacı və qardaşlarımıza, siyasi xadimlərinə izah eləməliyik ki, bu nə məsələdir. Əvvəla, bu, VI əsrdə tikilib. VI əsrdə tikilən bu abidə, – çalışıram ki, qanun çərçivəsindən çıxmayım, – alban abidəsidir. Məhz XI–XII əsrlərdə Qurucu Davidin və Tamaranın dövründə bu Gürcü Pravoslav Kilsəsinə aid olub və bu gün də Gürcü Ortodoksal Kilsəsinə aiddir. Olsun. Amma bizim də Gürcüstan ərazisində çoxlu müsəlman abidələrimiz var. Biz demirik ki, harada bizim abidələrimiz var, ora bizim torpağımızdır, sərhəd buradan qoyulmalıdır və sair.

Düzdür, iki dövlət arasında indi komissiya işləyir. Dini statusla bağlı razılaşmalar gedir. Amma bəzən qorxuram. Biz bir növ elə ömürboyu Rusiyanın, Moskvanın istəyi ilə torpaqlarımızı erməniyə, Gürcüstanə paylamışıq. Bir məsələni deyim, dünyada 210-dan artıq dövlət var, Azərbaycan dünyada yeganə dövlətdir ki, bütün sərhədləri keçmiş torpaqlarından keçir. Bütün istiqamətlərdə sərhədlərimiz bizim keçmiş Azərbaycan əraziləridir, Dərbənddən, İrəvandan, Borçalıdan tutmuş sair yerlərə kimi. Mənim də ürəyimdə indi bir qorxu var ki, bu komissiya yenə də müəyyən güzəşt eləyə bilər. Güzəştə getmək lazım deyil. Vaxtilə Şirvanşahlar dövləti də gürcülər ilə dost olub, 100 illərlə bu dostluq davam edib. İmkan verilib, gəlib orada ziyarət ediblər. Düzdür, Atabəylər

dövründə müəyyən düşmənçilik yarandı, amma yenə də onlara imkan verildi, indi də imkan verilir. Azərbaycan dövləti gürcü dövlətinə, gürcü xalqına xoş məram nümayiş elətdirir. Amma bizim “Mədəniyyət haqqında” Qanunumuz var, Konstitusiyamız var. Bunu pozmağı heç kimə icazə vermək olmaz.

Bir məsələyə də toxunmaq istərdim ki, bu, məhz elə deyək ki, Şuşadakı hadisələri də xatırladır. Əvvəla, onu deyim, keçən dəfə hörmətli deputatlarımızdan biri, müavin dedi ki, biz xalqı çaşdırmaq istəyirik. Onsuz da biz xalqa nə qədər can desək də, onlar bizə azar deyəcək. Amma xalqımız bilməlidir ki, onları başdan çıxaran müxalifət, əleyhidarlarımız bizi gözdən salır. Biz özümüz də Qarabağ məsələsində onlar dediyi kimi deyil, bir qurtum suya möhtac olan dodaq kimi Qarabağdan ötrü əsirik. Amma həmin Şuşa əlimizdən gedəndə 8, 9 mayda çoxumuz az qala intihar eşqinə düşmüşdük. İndi sakitcə üstündən keçirik.

Paşinyan adlanan bir insan siyasi əxlaqsızlığın ən yüksək nümunəsini göstərərək bizə oradan yangı verir. Onsuz da Fridrix Engels həmin millətin əxlaqsızlığını tarixi əsərində göstərib. Ancaq bir şey var, hər dəfə adamın yadına düşür. Yadına düşür ki, biz nə vaxta kimi dözəcəyik, bəy? Nə bilim, belə misallar deyilir. Başa düşə bilmirəm, qoy Xarici İşlər Nazirliyi desin, kim bizim torpağımızı almağa qoymur? Beynəlxalq hüquq, Konstitusiya bizim tərəfimizdədirsə on illərlə danışıqmı olar? Kim qoymur, açıqlasın, bilək. Rusiya qoymur, Fransa qoymur, nə bilim, mason qoymur? Desin bilək ki, qorxuruq bu adamdan, gücümüz çatmır. Bizi nə vaxta kimi təhqir edəcək? Ömrüboyu Bakıya ləkə olan, öz ağasına xain çıxan erməni gəlib bizim torpağımızda bizə meydan oxuyur. Bizi aşağılıyır. Biz bu bəlani balalarımıza saxlamalıyıq?

Allah heç o barədə bizə səbir verməsin.

Biz torpaqlarımızı azad eləməliyik və Gürcüstanla dostluğumuzu davam eləməliyik. Onların arasında izahat işi aparmalıyıq. Amma eyni zamanda, mənim dediyim ondan ibarətdir ki, biz öz mədəni, tarixi irsimizə də sahib çıxmalıyıq. Hər kəs bilməlidir, xalqımız, bir daha deyirəm, bilməlidir bu deputatların bu xalqdan heç bir fərqi yoxdur. Nahaq o düşmənlər bizi digərləri kimi, bayaq Siyavuş müəllim deyirdi, hər sahədə gözdən salmaq istəyirlər. Müəyyən qərbli dairələr, onların əlaltıları, nə bilim öz içimizdəki satılmış müxalifət. Biz də müxalifət olmuşuq, müxalifətliyi də kişi kimi edərlər, özgəsinin atına minmək ilə yox. Ona görə də dediyim ondan ibarətdir, bizim hər birimiz, burada olan deputatlar, heç şübhəm yoxdur ki, malı, canı, qanı, övladı ilə Qarabağın azadlığına hazırdır. Bizi az təhqir edin. Biz də sizin kimi vətəni sevirik. Biz də Azərbaycanımızı sevirik. Müstəqilliyini də sevirik, inkişafını da dəstəkləyirik. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qüdrət Həsənquliyev.

Q.Həsənquliyev. Sağ olun, Ziyafət müəllim. 12-ci maddəyə dəyişiklik edilir. 2–3 bənd əlavə olunur. Amma ondan qabaq 12.2-1-ci maddədə qeyd olunur ki, yəni yol hərəkəti müvəqqəti hansısa hallarda məhdudlaşdırıla və ümumiyyətlə, qadağan oluna bilər. Burada qeyd olunub “dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldıqda”. Amma mən hesab edirəm ki, bu müddəa genişləndirilməlidir, cinayətkarların tutulması ilə əlaqədar olaraq da yol bağlana bilər. Biz gündə eşidirik ki, Amerika Birləşmiş Ştatlarında hansısa xəstələr – orada avtomat silahlar, bilərsiniz ki, açıq satışıdır və xalq da nə qədər tələb eləsə də, o Milli Silah Assosiasiyası siyasətçilərə təsir eləyir və onlar Silahların məhdudlaşdırılması haqqında qanun qəbul

edə bilmirlər – girirlər bir məktəbə, universitetə uşaqları qırıb tökürlər. Həmin vaxt da polis gəlir, həmin məktəbin ətrafındakı bütün yolları bağlayırlar ki, o güllələr başqasına da dəyə bilər. İndi Azərbaycanda da, Allah eləməsin bu baş versə, şükür Allaha ki, bizdə sabitlikdir, belə şeylər yoxdur. Amma tutaq ki, bir cinayətkarın dalınca polis gedir, qaçıb girib harasa, silahlıdır, sözsüz ki, həmin yol bağlanmalıdır. O yolu bağlamaq üçün gərək ancaq dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat adlandırılı. Bəlkə heç o dindar deyil, sadəcə, bir psixopatdır, manyakdır, cinayətkardır.

Ona görə də, Ziyafət müəllim, bu məsələyə, xahiş edirəm, bu 12.2-1-ci maddəyə diqqət yetirək və orada əlavə edək ki, cinayətkarların tutulması zamanı da yollar bağlanıla bilər. Hansısa bir mütəşəkkil cinayətkar dəstəyə qarşı əməliyyat keçirilərkən də o yollar bağlanıla bilər və sair.

Sonra bu 2.3-cü maddə ilə bağlı. Yəqin ki, bu səlahiyyət Daxili İşlər Nazirliyinə veriləcək. “Nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti tarixi və mədəniyyət abidələrinin qorunması üçün təhlükə yaratdıqda”.

Bakıda bu Formula 1 yarışını keçirilir və mən o yarışını izləyirəm. Əslində hesab edirəm ki, Azərbaycanda bu tipli mötəbər beynəlxalq idman tədbirləri keçirilməlidir. Amma birinci, o marşrut, ümumiyyətlə, o tədbir Bakıda keçirilməməlidir. Yeri gəlmişkən, söyləyirəm ki, Bakı meqapolisdir, burada 3 milyondan çox insan yaşayır. Küçələr dardır və insanlar uzun müddət əziyyət çəkir. O oyunlara, Azərbaycanın tanınmasına görə öz vətəndaşlarımızı bu qədər incitməməliyik. Məsələn, mən təklif edirdim ki, o tədbiri keçirək, o Azərbaycan Qran Prisidir, yəni Bakı Qran Prisi deyil ki, məsələn, Naxçıvanda. Naxçıvan şəhərində həm nəqliyyat sıx deyil, həm də Naxçıvanın tanınıl-

masına da xidmət eləyər. Kimsə deyər, Naxçıvan uzaqdır, getmirik. Getsinlər Gəncədə keçirsinlər, amma Bakıdan bu yarışları çıxarmaq lazımdır. Xalqın bu istəyinə, münasibətinə, davranışına düşünürəm ki, diqqət yetirilməlidir. Xalq, insanlar bunu istəyir, hamı danışır, narazılıq edir.

İkincisi, misal üçün, Konstitusiyaya Məhkəməsi ilə Qoşa Qala qapı arasındakı o yarışın səkkizinci döngəsi ən təhlükəli döngə adlandırılır, bütün şərhçilər, ekspertlər bu barədə danışırlar. Başqa ölkələrdə o yarışları izləyəndə görürük ki, avtomobillər bəzən biri-birinə toxunur, 5 metr göyə qalxır, 10 metr də göydə uçur. O uçdu, gəldi, çırpıldı bizim Qoşa Qala qapısına. Hesab edirəm ki, tarixi abidənin böyründə yarışın təşkil edilməsi də düzgün deyil. Ümumiyyətlə, Daxili İşlər Nazirliyinin, yaxud Bakı şəhər İcra Hakimiyyətinin səlahiyyəti olacaq ki, bunu dayandıra bilsin. Ona görə də yeri gəlmişkən, bu barədə öz fikirlərimi bildirdim. Diqqətinizə görə çox sağ olun. Amma mən layihəyə səs verəcəyəm. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Fərəc Quliyev.

F.Quliyev. Sağ olun, hörmətli Ziyafət müəllim. Mən də həmkarım Tahir Kərimlinin fikirlərinə tamamilə dəstək verirəm, bu dəyişikliyi də dəstəkləyəcəm, çünki mədəniyyət abidələrimizə olan diqqət daha da artırılır.

Elə hesab edirəm ki, harada bizə aid olan mədəniyyət abidəsi varsa, ona sahib çıxmağı bacarmalıyıq. Bayaq Ziyafət müəllim çıxışında gözəl bir fikir bildirdi ki, biz bəzi məqamlarda çəkici zindana birlikdə vurmağı bacarmalıyıq. Təbii ki, bütün hallarda belə olmalıdır. Biz bir ailə yaşamı yaşamağı öyrənməsək, – dövlət özü böyük bir ailədir, – başqa formada özümüzü qorumaq imkanlarımız olmayacaq. Kənardan olan basqı onu göstərir ki, başqa cür davranış mümkün deyil. Elə bu mənada mən Tarix İnstitu-

tuna xüsusi təşəkkür edirəm ki, sərhəddə olan məbədlə bağlı olaraq xüsusi bir bəyanat verdi. Tarixçilərimiz sözü-nü dedilər, diplomatlarımız da danışıqlarda sözlərini dedilər və biz özümüz də, həm daxildə siyasi partiyalar, ictimaiyyət nümayəndələri, həm də Gürcüstanda yaşayan aborigen Azərbaycan türkləri də fikirlərini bildirməlidirlər. Bilirsiniz, burada ifadələr olur ki, biz dost xalqıqsa, dostluğu saxlamalıyıq. Təbii, Azərbaycan tərəfi özündən asılı olan hər şeyi eləyib, amma dostluq dostluq yerində, iş iş yerindədir. Mən baxdım, dünən Gürcüstanda ombudsman özü qeyd edir ki, son vaxtlar artıq Azərbaycan şirkətlərinə orada münasibətlər dəyişib. Biz birtərəfli qaydada dostluq deyirik. Onlar fərqli davranırlar. Bayaq Tahir bəy də qeyd elədi, həmin abidə Azərbaycan abidəsidir, istehkam olub ora, sonra VI əsrdə bir kilsə tikilib, tikən də türk olubdur. Bizim harada bir abidəmiz varsa, özümüzünkünə də, başqalarına da sahib çıxmağı bacarıırıq. Biz harada ərazimiz varsa, ora sonra iddia eləmirik. Onda Tiflisdə dağıdılmış Şah Abbas məscidinin bir qalıqlarına baxsınlar, nə cür davranırlar onunla. İndi biz məsələ qaldıraq ki, Tiflis Azərbaycan ərazisidir və gürcülər dərhal buradan çıxmalıdırlar?

Mən əvvəlki çıxışlarımda birində də qeyd eləmişdim, azərbaycanlılara, Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımızı nəzərdə tuturam, mənzillər, ev, torpaq sahəsi almağı belə qadağan eləyiblər. Qadağan eləyiblər ki, süni Mehri yaratsınlar orada. Bu gün bu hadisələr baş verir. Biz bu məsələdə zərrə qədər güzəşt eləsək, məsələlər əndazəsini aşacaqdır. Sovet dövründə 20 min hektar torpaq kənd təsərrüfatı istifadəsi üçün müvəqqəti olaraq Gürcüstana vermişik. Mən hesab edirəm ki, delimitasiya prosesində bu məsələlər də qaldırılmalıdır. Müvəqqəti nə qədər ola bilər ki?

Artıq 2019-cu ildir. Biz başqa məsələlərdə də dişli siyasət yürütməsək, hər küçədən keçən əl-qolunu sallayıb üstümüzə gələcəkdir. Mən mövzudan çıxmaq istəmirəm, hesab edirəm, hamımız eyni fikirdəyik ki, Dağlıq Qarabağda baş verən hadisələr, ermənilərin bu cür davranışı, bayaq Ziyafət müəllim də çıxışında bildirdi, onlar özləri kimdir ki, arxasında dayananlar var idi, onlar da güvənib bu cür hərəkət edirlər. Mən mətbuatda da bildirmişdim, indi də bildirirəm, arxasında dayanan özü birbaşa Azərbaycanca qarşı işğal siyasəti yürüdürsə, böyükdür deyə, qabağından çəkilməli deyilik ki? Biz hamımız birləşməliyik, belə məsələlərdə ortaya çox sərt mövqe qoymalıyıq. Tarix İnstitutunun qoyduğu mövqe, bu gün Ziyafət müəllimin mövqeyi məni çox qane elədi. Hesab edirəm ki, gücümüz özümüzdədir, biz kifayət qədər bu məsələlərdə dişli siyasət yürütməliyik. Prezidentin qoyduğu əhvali-ruhiyyənin arxasında dayanmalıyıq. Mən dəfələrlə bunu bildirmişəm, yenə bildirirəm, bəzi məqamlarda məmurların, nazirlərin belə deməyə çəkəndiyi məsələləri Prezident ən ali məqamlardan açıq şəkildə bəyan eləyə bilər. İrəvan haqqında, Qarabağla, başqa məsələlərlə bağlı olan çağırışlar olsun. Biz bütün məsələlərin Prezidentin üstünə düşməsinə imkan verməli deyilik. Parlament özü də məsələləri qaldırmalıdır. Hesab edirəm, bu məsələ ilə bağlı olaraq bəlkə bir müzakirə keçirilsin. Ən azından parlamentin bir bəyanatı verilməlidir, bu məsələlərə münasibət bildirilməlidir. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Qənirə Paşayeva.

Q.Paşayeva. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Mən bu layihəni dəstəkləyəcəyəm, çünki çox vacib bir məsələdir. Tarixi və mədəniyyət abidələrimizin qorunması üçün bütün addımları atmalıyıq. Qanunve-

riciliklə nələrdə edilməlidir, bu əlavə və dəyişikliklər məhz bunu nəzərdə tutur. Ona görə biz bu layihəni dəstəkləyirik.

Amma, Ziyafət müəllim, mən bəzi həmkarlarımla fikirlərinə toxunaraq söyləmək istəyirəm. Bunu nədən burada söyləmək istəyirəm? Çünki biz Azərbaycan–Gürcüstan parlamentlərarası dostluq qrupu olaraq Gürcüstan heyəti ilə Milli Məclisdə görüşəndə mən bunu söylədim. Dedim ki, Azərbaycan tərəfi hər zaman Gürcüstanla dostluq münasibətlərinin inkişafına önəm verir. Bizim də danışımağa çox fikirlərimiz, sözlərimiz var və deyə bilərik. Amma biz hər zaman Azərbaycan–Gürcüstan dostluğunu öndə tutaraq addımlar atırıq və bunu Gürcüstan tərəfindən də gözləyirik. Gürcüstan parlamentində, televiziya kanallarında ictimai-siyasi xadimlər və bir qrup insanlar tərəfindən səslənən fikirlərin nə qədər doğru olmadığını ilk öncə Gürcüstanın rəsmiləri, parlamentinin üzvləri və ziyalıları gürcü ictimaiyyətinə çatdırmalıdır ki, bu yanaşmalar doğru deyil və Azərbaycan–Gürcüstan münasibətlərinə zərər vurur. Çox maraqlı bir yanaşma oldu, dedilər ki, biz o fikirlərin səslənməməsinə heç bir təsir göstərə bilmərik. Buna çox üzülərək bir daha buradan həmkarlarımla vurğulamaq istəyirik ki, bu, hər zaman Azərbaycanın ərazisi olub.

Birincisi, insanlarımız özü David Qareci adını istifadə etməməlidir. Bu abidənin adı Keşikçidağ abidəsidir. Cənab Prezidentin imzaladığı sərəncamda da Keşikçidağ Dövlət Tarix və Mədəniyyət Qoruğundan söhbət gedir və biz elə özümüz mediamızda, ziyalılarımızın dilində bu abidənin doğru ifadəsini oturtmalıyıq. Məsələnin birinci tərəfi budur. Biz orada da vurğuladıq ki, Gürcüstanda bəzi qüvvələrin Azərbaycan tərəfində olan abidələrlə bağlı yaratdığı o qalmaqlar var, ancaq bu abidələr heç vaxt, nə rus imperiyasının işğalında olduğumuz dövrlərdə Tiflis,

Gəncə Quberniyası olanda, nə də sovet işğalında yaşadığımız illərdə Gürcüstanın tərkibində olmayıb. Bu, Azərbaycanın tərkibində olan abidələrdir və Azərbaycan tarixi, Azərbaycan–Alban tarixi ilə bağlı abidələrimizdir. Bizim üçün çox həssasdır demək doğru yanaşma deyil. Bizim üçün də hər şey həssasdır. Bizim üçün də Borçalı, Tiflisdəki abidələrimiz çox həssasdır. Amma biz məsələlərə dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipi ilə yanaşmalıyıq. Azərbaycan dövlətinin ərazi bütövlüyünə, o bütövlük çərçivəsindəki abidələrə də hər bir ölkənin yanaşması eyni olmalıdır. Dost dövlət deyən, dost yanaşması ortaya qoyan ölkələrin də münasibətləri birmənalı olmalıdır. Ona görə biz bir daha bu çıxışları edərək, elə burdan səsimizi çatdırırıq ki, Azərbaycan dövləti hər zaman Gürcüstanla münasibətlərin inkişafına önəm verib və Gürcüstanla münasibətlərə hər hansı bir xələl gətirilməsini istəmir. Amma Azərbaycan–Gürcüstan münasibətlərinin inkişafı Gürcüstan dövləti üçün Azərbaycandan daha önəmlidir, daha əhəmiyyətlidir. Ona görə Gürcüstanın müvafiq qurumlarına elə buradan da bu çağırışları səsləndiririk ki, Azərbaycan əleyhinə bəzi qüvvələrin, onlar daha da fəallaşıb, uzantıları da çox diqqətli olmalıdır ki, bu məsələ, tarixi abidələrimiz Azərbaycan üçün çox həssas məsələdir. Dostluqlara önəm veririk, amma tarixi və mədəni abidələrimiz hər şeyin üzərindədir. Həmkarlarımızın buradakı çağırışları da elə bu yöndədir və biz inanırıq ki, bu məsələ də Azərbaycan maraqları, münasibətlərimizin də inkişafı çərçivəsində öz həllini tapacaqdır. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Nəsib Məhəməliyev.

N.Məhəməliyev. Sağ olun, Ziyafət müəllim. Hörmətli həmkarlar, bu, doğrudan da, Azərbaycan ictimaiyyətini son zamanlar çox narahat edən bir hadisədir. Ümumiyyət-

lə, mən hörmətli həmkarların narahatlıqlarını başa düşürəm. Azərbaycan Respublikasının sərhədlərinin delimitasiyası və demarkasiyası üzrə Dövlət Komissiyasında 6 ilə yaxın fəaliyyət göstərmişəm. O komissiyada hörmətli Xələf müəllimin rəhbərliyi ilə kifayət qədər vətənpərvər insanlar toplaşıb. Hər hansı bir ərazi güzəştliyindən söhbət gedə bilməz. Hesab edirəm ki, artıq dünya, Avropa tarixçiləri tərəfindən təsdiq olunmuş bir faktdır ki, mövcud, müasir Azərbaycan Qafqaz Albaniyasının varisidir. Biz hər hansı Orta Asiya respublikalarından, uzaq Çindən gəlmiş bir köçəri tayfa deyilik və Qafqaz Albaniyasının varisləriyik. İslama qədər, təbii ki, Albaniya tərəfindən yaradılmış tarixi abidələr də bugünkü Azərbaycan xalqına, Azərbaycan millətinə məxsusdur.

Bu, bir faktdır ki, Gürcüstanın da daxilində müəyyən populist insanlar, o cümlədən onların parlamentində də Azərbaycan xalqını istəməyən, Azərbaycan xalqına neqativ yanaşan insanlar var və bunlar vaxtaşırı müəyyən bəyanatlarla, fikirlərlə, həqarətlərlə çıxışlar edirlər.

Mən hesab etmirəm ki, bugünkü strateji, çox yaxın müttəfiqimiz olan Gürcüstan ilə Azərbaycan xalqı buna görə qarşudurma səviyyəsinə gəlib çatmalıdır. Hesab edirəm ki, bu polemikalar səngisə, daha yaxşı olar, qarşılıqlı delimitasiya komissiyaları daha çox, sıx şəkildə işləməlidir. Bu da bir faktdır ki, uzun müddət o komissiyaların fəaliyyətində müəyyən fasilələr yarandı. Bizim üçün daha münasib, daha müvafiq bir dövrdə mümkün idi ki, bu məsələləri həll edək. Çox yaxşı olar ki, Gürcüstan hökuməti ilə bizim hökumət arasında həmin Keşikçidağ abidəsinin qarşılıqlı istifadəsi ilə bağlı bir razılaşma əldə olunardı. Çünki istənilən halda onlar öz mövqelərindən, öz aspektlərindən, biz də öz aspektlərimizdən yanaşırıq. Amma fakt

faktlığında qalır. Bu, elə bir məsələdir ki, əgər yaxın vaxtlarda həll olunmasa, gələcəkdə də Azərbaycanın və Gürcüstanın müstəqilliklərini istəməyən qüvvələr tərəfindən istənilən halda ortalığa atılacaq və təxribat hadisələri baş verə bilər. Ona görə çox yaxşı olar ki, biz tarixin verdiyi bu imkandan istifadə edək və bu məsələləri qarşılıqlı şəkildə həll edək. Bu, mümkündür. Təbii ki, ərazi mübadiləsi burada yolverilməzdir.

Bu gün bizim müzakirəyə çıxardığımız mədəniyyət və tarixi abidələrin qorunması ilə bağlı qanun çox vaxtında müzakirəyə çıxarılmışdır. Biz qanuni şəkildə öz tarixi abidələrimizə sahib çıxırıq. Mən bunu dəstəkləyirəm və hesab edirəm ki, ümumiyyətlə, qızışdırma üçüncü, dördüncü qüvvələrə sərf edir, nəinki Azərbaycan və Gürcüstan xalqlarına. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Mənə elə gəlir, bunu uzatmayaq.

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Bax, indi Keşikçidağ məbəbindən hamınız danışsınız. İndi mən baxıram, akademik Yaqub müəllim, bizim hörmətli akademik oturub baxır ki, bu işin tarixini yazan mən, bunu işləyən institut biz. Bu gün nə danışsınız siz? Ona görə bu, xeyli müzakirə olunubdur, mən hesab edirəm ki, bunu daha yekunlaşdırmaq.

Əflatun müəllim, dostluq qrupu gəlmişdi, kifayət qədər danışdınız, mən də iştirak etdim, sözümlü dedim. Mənə elə gəlir, bilirsiniz, hər şey həddində olanda gözəldir, elə deyilmi? Onda, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri

(saat 13.55 dəq.)

Lehinə

92

Əleyhinə

0

Bitərəf	1
Səs vermədi	0
İştirak edir	93
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi (birinci oxunuş). Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, “Aviasiya haqqında” Qanun aviasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyət nəzərdə tutur və məhz buna görə də həmin o Qanundan irəli gələrək İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 295-ci maddəsinə, “Aviasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi qaydalarının pozulması” haqqında maddəyə yeni bir bənd əlavə olunur. Cərimə məbləğləri təxminən 3000 manata qədər artırılır. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Əli müəllim. Buyurun, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.56 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. “İcra haqqında”, “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında”, “Banklar

haqqında”, “Sığorta fəaliyyəti haqqında”, “İnvestisiya fondları haqqında” və “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Ziyafət müəllim, bu, ikinci oxunuşdadır və uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır. Belə ki, Sizin də adını sadaladığınız bütün bu qanunların bizim qəbul etdiyimiz Mülki Məcəllənin müvafiq müddəalarına uyğunlaşdırılması üçündür. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Bizim Nizamnamənin tələbinə uyğun olaraq ikinci oxunuşda müzakirə olunan qanun layihəsi əsas kimi qəbul edilməlidir, ondan sonra biz müzakirəni davam etdirə bilərik. Buyurun, qanun layihələrinə əsas kimi münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.57 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Buyurun, qanun layihələri ilə bağlı çıxış etmək istəyən varmı? Yoxdursa, onda, deməli, burada 6 maddədən, daha doğrusu, uyğunlaşdırmadan söhbət gedir. Birinci 3 maddəyə, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.58 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

4-cü, 5-ci və 6-cı maddələrə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.59 dəq.)
Lehinə	88
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Qanun layihələrinə bütövlükdə münasibət bildirməyinizi xahiş edirəm.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.59 dəq.)
Lehinə	91
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Bizim gündəliyin sonuncu məsələsi. Texniki tənzimləmə haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi, ikinci oxunuş. Eyni zamanda, saat 2-dir. Görək Siyavuş müəllim nə təklif edəcək. Davam edək?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədžadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri! Siyavuş müəllimin təklifini nəzərə alaraq, mən qısa məlumat vermək istəyirəm. Qanun layihəsi ikinci oxunuşa hazırlanarkən onun üzərində ciddi iş aparılmış, təkrarlıq yaradan, qanunu ağırlaşdıran müddəalar çıxarılmış və bir sıra dəqiqləşdirmə xarakterli düzəlişlər edilmişdir.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisdə müzakirə olunarkən və ikinci oxunuşa təqdim olunmaq üçün komitəmizdə baxılarkən deputatlardan Əli Məsimli, Vahid Əhmədov, Aydın Hüseyinov və digərlərinin təklifləri əsasında bir sıra anlayışlar “istehsalçı”, “istehlakçı”, “ticarət nümayəndəsi”, “idxalatçı”, “beynəlxalq standart”, “regional standart”, “dövlətlərarası standart”, “istinad edilmiş standart” anlayışları qanun layihəsindən çıxarılmışdır. Bununla da qanun layihəsi bir qədər yüngülləşdirilmiş və sadələşdirilmişdir. Bütövlükdə, çıxarılan anlayışların sayı 8-dir və bu anlayışların layihədən çıxarılması qanunun mahiyyətinə xələl gətirməyəcəkdir. Çünki bu anlayışların bir qisminin çıxarılması mahiyyətin anlaşılmasında çətinlik doğurmursa, digər bir qismi isə bu gün üçüncü oxunuşda qəbul etdiyimiz “Standartlaşdırma haqqında” Qanunda öz əksini tapmışdır.

“Texniki tənzimləmə sahəsində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi” adlanan 4-cü maddəyə əlavə edilmiş və oraya “Standartlaşdırma haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun adı daxil edilmişdir.

Dəyişiklər qanun layihəsinin konsepsiyasına toxunmadan, əsasən, dəqiqləşdirməyə, fikirlərin daha aydın ifadəsinə xidmət etmişdir. Bütövlükdə qanun layihəsində 30-

dan artıq redaktə və texniki xarakterli düzəlişlər edilmişdir. Ona görə qanun layihəsinə millət vəkillərinin səs vermələrini xahiş edirəm. Çünki Texniki tənzimləmə haqqında qanunun qəbulu, heç şübhəsiz ki, Azərbaycanda iqtisadi inkişafa, onun texniki, səmərəlilik səviyyəsinin yüksəlməsinə öz müsbət təsirini göstərəcəkdir. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə olunacaq. Ona görə, xahiş edirəm, əsas kimi münasibət bildirək, qəbul edək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.03 dəq.)
Lehinə	92
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	92
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Qanun layihəsinin müzakirəsi ilə bağlı çıxış etmək istəyən yoxdur? Yenə olsun, Siyavuş müəllim, bəlkə...

Yərdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Qanun layihəsi 4 fəsil, 18 maddədən ibarətdir. Ona görə gəlin, iki fəsil-iki fəsil səsə qoyaq və bununla da işi yekunlaşdıraq. Birinci 2 fəsilə, I və II fəsillərə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.04 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0

İştirak edir 89
Nəticə: Qəbul edildi

Qəbul edildi, sağ olun.

III və IV fəsillərə münasibət bildirməyinizi rica edirəm.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.04 dəq.)
Lehinə	91
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Qanun layihəsinə bütövlükdə münasibət bildirməyinizi xahiş edirəm.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.05 dəq.)
Lehinə	88
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	88
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun. İclasımız sona çatdı.